

Stockholms Wecko-Blad.

Tördagen, den 15 September. 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R N E N.

Bref ifrån Audi, om de dödas hörsel.

Det som berättas om et Kloster-Fruentimmer i St. Chaumont, som lång tid legat, utan at gifwa minsta tecken ifrån sig af lif, har föranlåtut detta fromma Fruentimmer, at utaf sin Vilt-Fader urbedja sig, at icke uphöra tala med hånne om Gud, och trösta hånne, om hon skulle få en Slag-Flus, hvarutaf hon trodde sig skola dö, emedan alla hånnes Anhördige därutaf dödt; och som afwen werkelige Redde. Han höll ord, och uphördet intet, at i 36 timmar tid, så länge hånnes ansigt warade, gdra hånne Christeliga försäkningar, besynnerligen som han wiste, at en Doctor i Sorbonne, efter Redde återhämtning från et doligt tillstånd, i hwilket man trodt honom wara utan förestånd, ganska mycket betragat sig, at man allenast sörgt för des kropp, och aldeles förgått själen, som imedertid icke allenast wetat alt det som blef talat i Kammaren, utan och besunnit sig i et frihets-tillstånd, som föret warit honom aldeles obekant.

Jag kunde ännu anföra flere exempel af detta slaget, om det wore nödigt. Det berättas om en, som legat i wafnet under isen 36 timmar, och warit utan all känsla och rörelse; men ändöf i wafnet hört Klokkornas ringande. Piquet-Spelaren, hwilken J omtalen i et af Edra Ark, upwägnade från döden igenom en annan Spelares hårda ropande; och en Parlamens Advocats Hustru i Paris, som redan låg uplagd på bordet, sedan man 24 timmar hållit hånne för dödt, blef, som Mornac berättar, återstånd til lifwet genom Sång och Musique af en Pyra. Men jag hör icke misbruka Ederstämmod. Tillåten mig allenast, at ännu anföra et par ställen, hwaraf synes, at man redan i de äldre tiderna trodt något werkeligt om de dödas hörsel. Gwintilianus säger: Hwarföre söker man, igenom så mycket skändande, grä-

lande och tjutande, Likens ro? Sker det intet därpå, emedan ofta de, hwilka man wissat denna sista sjänsen, åter kommit til lifwet igen. Han måste således hafwa wetat exempel, at folk, hwilka man wetat wissa denna sista sjänsen, kunnat höra. Skribenter giswas, som påstå, at ordsalen, hwarföre wid de Gamla Vit Horn och Trompetar blefwo bläste, icke warit någon annan, än emedan de trodt, at själen, som flödrade omkring kroppen, blef retad igenom harmonien. Hwarutaf skulle wäl de Gamla hafwa kommit på denna wanan, om de intet wetat omständigheter, som gjorde för dem troligt, at de döda understundom ännu hördet

Veden, på mina wagnar, Edra Läsare om förelåtelse, Min Herre, at jag tagit bort et Ark för Eder, hwaruti J kunnat säga dem något, som til afwentyres warit nyttigare. Jag är med all högaktning Min Herres

Admirale Liewore
Audi.

Utdrag utur Plutarchus, om Hellsans underhållande.

Min Herrel

Som J ären wan, at igenom exempel och uttåtelser af de gamla Philosopherna, stadsfäsa de Sundhets-Reglor, hwilka J förestiftwen Edra Läsare; så låter det icke svida emot Eder affigt, om jag nu meddelar Eder de wigtigaste Reglor af lungdra, hwilka Plutarchus lämnat oss om Hellsans wid magt hållande. Denna Mannen war wäl ingen Läkare til Ambetets men J weten, at de Gamla Wisa ägde en wida allmännare kämedom i wettenskaperna, än wåra nu warande Lärde. „Socrates, säger han, gaf sina Lärjungar et mycket godt råd. „Han warnade dem för all den Spis, som man plågar äta, då man icke har någon hung- „ger, och från de Dricker, hwilka man niuter, „då man icke törstar. Jag känner inga fäkun- „nigare människor, far han fort, och som min- „dre äro angelagne om sin egen heder, än de

„hvilka af blott sáfångna proppa uti sig att
 „hvad lödert är med Stora Herrars Bord, så
 „at de kunna spricka, allenast på det de må
 „kunna strepa af, at hafva ätt det, som är
 „roert och byrt. Men bland all dårskap och wid-
 „lyftighet, som wållusten upfunnit til Hellsans
 „skada, är ingen löjeligare och straffbarare, än
 „den skammelige yppigheten, som bedrifwes med
 „Kdnet, hwarigenom Mansfolken förledas, at för-
 „akta sina egna, oftast mycket mera ålfkanswår-
 „da, Hustrur. Man behöfwer allena hafwa
 „den råtta smaken på njöjen, för at med dem,
 „af selskwa kåretelen til njöjena, wåra måtelig.
 „Omåtteligheten är Hellsans fördärfs och hwil-
 „ket njöje kan man wål smaka; dår Hellsan up-
 „hördt? Den starkaste grunden, hwarpå Hellsan
 „hwillar, säger han, är råbessen. Tröghet och
 „låttja förswoggar den sammas; och hwaritil tje-
 „nar wål Hellsan, om man icke nyttjar hånne,
 „til at göra något med, det må nu ske, antin-
 „gen til wårt eget eller wåra wåmners bästa?
 „Som dylika nyttiga tropps-råbesser berömmes
 „han, at dageligen låsa hårdt, at stunga, spars-
 „gångar efter måttiden, och håruppå njöjet af et
 „leswånnde och muntert Sålskap.

Sågen sjelf, Min Herre, om intet i des-
 sa, de gamla Wisas, så ord, hufwud-innehållet
 finnes af en stor myckenhet Edra Diätetiska Blå-
 der

Jag lesiwer

17. 17.

Om Punsch.

Emedan Brånwinet bland Gemene Man wun-
 nit så mycket insteg, och dårfdre af bättre
 folk hålles för en nedrig wållust; så har hög-
 modet förantlårit dem, at afhålla sig från det
 samma. Detta högmodet hade kunnat wåra
 mycket skadeligt för det folket, som fbrse of
 med Yppighets-Baror, om de intet ågt den

skidelligheten, at weta råtta sig efter det månsk-
 liga hjärtats nöder, och så bedraga det, som
 det gärna bedrager sig sjelft, och som det altid
 wil blifwa bedragit. De förbrånbrade Brånwinet
 på mångbanda sätt, dock så, at det altid bles
 Brånwin, och gåfwo det sedan et årligt namn.
 Denna listen förwårswade det samma altid i ya
 Ålfkare. En man, som alla männifkor hödt för
 nedrig, om han allenast tog en droppa
 Brånwin uti mannen, drack utan swårighet da-
 geligen några glas Aquawit eller Liqueur, ehuru
 som han åde sig kånna en rökning hos sig, då
 han allena i hbrde talas om Brånwin. Men icke
 serhand hafwa och dessa namnen blifwit mis-
 tänkte, och de årkårare Månner och Freuntims
 mer wålla inret en gång offentligen tillå npt-
 tjandet af Liqueurer; ty de gemena Brånwins
 Drånkarena hbrjade snart, för deras heder skuld,
 at också laka de Finkel-Sorterna, som de druck-
 so, Liqueurer, Aquawiter och Mag-Droppar.
 Sålunda war för det förnåma Fellet, hvilka
 ålfka Brånwinet, intet något annat medel bfr-
 git, än at under en hel ångan getalt, och med
 sådana omwågar, dricka det, at den gemena ho-
 pen intet kunde göra det efter. De låta således
 Brånwin komma från andra werlds-delar, och
 akta sig noga at kalla det Brånwin. De up-
 blanda det med het maten och spicerier, och
 dricka det wårmt, ikåsam man dricker Thee. I
 denna konsten at dricka Brånwin, åro Angels-
 männerna Dietwiser. De kalla denna Dricken
 Punsch, och folka sig dårmed på et så honest
 wis, at den bfrige beleswade besen af werlden
 icke kan finna någon ting nedrigt dåruti. Man
 dricker nu i de förnåmsta sällskaperna Punsch,
 och som denna mode-dricken, då den wål tillre-
 des, werketligen är wida skild från andra slags
 Brånwiner; så åro också des werfningar i den
 menskelige kroppen intet ådeles af den besoffens-
 heten, som de, hvilka gement Brånwin förswjalar.
 (Fortsättning härnåt.)

Meteorologiske Observationer.

Sept.	St. 8. f. m.				St. 2. e. m.				St. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wådl.	Bar.	Therm.	wind.	wådl.	Bar.	Therm.	wind.	wådl.
8	25:30	15. d.	N.	1 mul.	25:30	15. d.	S.	1 rågn.	25:30	15. d.	-	mult.
9	25:34	16. d.	S.	1 mul.	25:34	18. d.	S.	1 rågn.	25:34	15. d.	-	stöm.
10	25:34	16. d.	S.	1 klart.	25:34	17. d.	N.	1 klart.	25:34	15. d.	-	mult.
11	25:20	13. d.	S.	1 rågn.	25:15	15. d.	N.	1 rågn.	25:12	15. d.	-	rågn.
12	25:4	15. d.	S.	1 rågn.	25:4	15. d.	S.	1 rågn.	25:15	14. d.	-	mult.
13	25:24	14. d.	W.	1 klart.	25:30	18. d.	W.	1 klart.	25:31	15. d.	-	klart.
14	25:36	16. d.	S.	1 mul.	25:36	16. d.	S.	1 rågn.	25:30	15. d.	-	rågn.

Den 12 Sept. Sjåa Qwart. ff. 4 e. m.

År 1770. d. 15 September. Politie- och Commerce-Tidningar.

Å Stockholms Åro isfrån den 7 Septemb. til och med den 14 Dito 1770, födde: 19 Gofebarn, 15 Kläckbarn, 17 Par nygöde, samt begrafne 16 gamla Personer och 33 Barn. (○) utmärker at ingen förtäkning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamla Personerna Åro døde: 1 af Lungfot, 4 af Schlag, 3 af Fetsig Feber, 2 af Dröj-Feber, 1 af Ewinfot, 1 af Krefsvecten. De 33 Barnen Åro døde: 11 af Schlag, 11 af Kvarvor, 4 af skänd Sjukdom, 1 af Korsfa, 1 af Inwärtens Sluta, 1 af Fetsig Feber, 1 af Kraba, 1 af Dröj-Feber, 1 af Uppkastning, 1 Dödsföde.

Namnen på de gamla döda Personerna Åro:

(St. Nicolai) 6 Barn. — (St. Clara) 4 Barn. — (St. Jacob) (○) — (Niddareholmen) Waktmästaren Petter Lofberg. — (Lofsa Församlingen.) (○) — (St. Maria.) Coopverdie-Capitainen Hendrich Broths Enka, Anna Werding, 72 år gl. — Gittulågsåwenn Matts Sjöberg. — Drängen Olof Ersson. — 3 Barn. — (St. Catharina.) Sjömannen Jonas Evidahl. — Bergsprånare: Hustru Anna Nordberg. — Timmerman: Sakan Anna Tolstom, 67 år gl. — 6 Barn. — (Kongsholmen.) (○) — (Siska Församling.) 2 Barn. — (Svenska Församlingen.) (○) — (Ludvigsländet.) Linnéwäswaren Dickens Hustru Anna Maria Schart. — Järnvråskaren Anders Helander. — 3 Barn. — (St. Olof.) Timmer-Giäfallen Lars Nyman. — Wäg-Korlen Olof Pönberg. — Normålaren Petter Åkerbergs Hustru. — Tobaks-Stämpelaren Nils Selentz Enka. — 6 Barn. — (St. Johannes.) Hartuakaren Eric Strengbom, 71 år gl. — 1 Barn. — (Stora Barabuser) Jungfru Helena Johanna Ekeröth. — (Ekebyholmen.) Timmermans-Hustru Maria Ldagsvit. — 2 Barn. — (Danwiken) (○) — (Sabbatsbergs Kattighus) (○).

Årtskillige Kundgibbrefser.

Wid dödsfall brukelige Notifications-Dilletter, finnas i Kongl. Tryckeri-Boden för 3 bre Rmt, och Åsiwens sedes Wist-Dilletter til samma pris.

Sorgbrefes-Papper med swarta fanter, brukelige wid dödsfall, finnes i Kongl. Tryckeri-Boden för 9 bre Kopp: ut sicket.

Hyses-Contracter, finnes uti Kongl. Tryckeri-Boden för 12 bre Rmt sicket.

Hyr-Sedlar tryckte af alla möjeliga slag, finnes i Kongl. Tryckeri-Boden för 6 bre Rmt.

Drifts-Sedlar för Tjenst-Åkt, af flere slag, finnes uti Kongl. Tryckeri-Boden för 6 bre Rmt sicket.

Å Wofhandlaren Schindlers Boklada på Höra Nygatan widt emor Frånhyra Korfan, finnes: Ueter och Proctoceller om M. Eric Tollstadius, 40 art, 6 Dal. Dito inuundne uti 2 weissa bönd, 18 Dal. Annwärtalig wid Tabellen öfwer Weyel: och Weninge-Handel, 24 bre. Dito emot några Elcheboars Projecterande, 24 br. Dito om en Riksdagsmans Patriotiska tankar wid Riksdagen 1769, 6 bre. Betraktelser om Reactioner och Partier, 1769, 12 bre. Billbergs Memorial om Marine-Corpsen, 1769, 6 bre. En rättsskoffens Biskopps Svar til sin Son ic. 1769, 1 Daler 4 br. Wijnwännen den utslugne, 1769, 9 br. Wofmsfödes Memorial om Grundlagarne, 1769, 12 bre. Wref til Herr uphöf om 1769 års Riksdags-Wanna wal, 12 bre. Dito til en ung Herr om en gammal Carolin, 1769, 6 bre. Dito til Publicista om Brännwin, ic. 1769, 6 bre. Friherre Cederslöms Memorial af d. 14 Sept. 1769, 18 br. Eiusd. Memor. om Weyel-Couriens storsel, 12 br. Constantants Wref til Scribittaren af Skriften Lankar om wårt Weninge-wisfende, 1769, 18 bre. Durer Riksdags-Memorial om Grundlagarne, 1769, 12 br. Ehrenmalms yttrande til Protoc. hos Riddersf. och Wdeln den 22 Jan. 1770, 6 br. Dito Project, huru man låtraf kan undwika Prejudice twitär, 1770, 6 bre. Ezens Memorial om Finance-Werket, 1769, 18 br. Eiusd. Dictamen ad Protocollum d. 25 Jan. 1770, 6 br. Ex tract utaf Stånbernes urgamla Ewangeliska Wriwleqier, 1768, 1 Daler 16 bre. Frieths Memorial d. 14 Septemder 1768 om Finanzen, 24 bre. Dito Memorial om Finance-Werket, den 11 Nov. 1769, 18 bre. Dito Memorial om Grundlagarne, d. 2 Nov. 1769, 18 bre. Dito Dictamen til Prot. den 22 Jan. 1770, om Riksfens Ständers Wewillning, 24 br. Dito af den 29 Januarii 1770, om Korfcl. Häfweits Wriwta Wäld, 6 bre. Wrafer til Auctoren om Skriften, Lankar om Brännwin, 1769, 12 br. Förelag til en Wrigittings-Fond för fattiga Kläckor, 30 br. Gustaf Anderssons, Karbennings, Memorial af den 10 Aug. 1769, om Sfiderslöds-Watords bruk ic. 12 br. Wtchebergs Stads Protocoll af d. 17 Febr. 1769 om Riksdags-Wanna-walet, 12 br. Håkens Wref til Wagnittaren i Stockholm, 1769, 24 br. Hakan Jonssons Memorial af d. 24 Dec. 1769 om Wagnens wertsfullighet, 6 br. Hielsjömhörens och Årkanslan, eller Sidnet och Sill, a 24 bre. Johan Anderssons från Lierps, Memorial om Riksfens Ständers Wewillning, 1770, 12 bre. Kongl. Wäp:ns och Riksfens Wäds, icente Commerce-Collegii Protocoller och Wranckande om bria på Wäp:arne m. m. 2 Daler 8 bre. Redgers Memorial 1770, 24 bre. Kuwabrefse af et Förlag til at styra Wärel-Courien, 1769, 1 Dal. 4 br.

Wines och Kärlebens Gnanak til Herran Wtman på Kor'rt, Wriwter af Wniskan, år af Wemket utfoms men i Wtcheberg, men söfles inhäffat til 24 bre Rmt i Wotmbergs Woklada. På samma ställe finnes öfwer Wäns Herras och Fränsars Wriw Christ Wänders och döds Betraktelser i anledning af Ebr. 12: u. 2, inbans den i weskil band a 1 daler 16 bre, och i samre för 1 Daler 10 bre Rmt. Wenge (Nicol.) Wriwtafka öfwer Gudelige Weringningar öfwer wdfillige wdfökte Sprog af den Hellige Geist, 1770, 9 Dal. Eiusd. Wunnata de-

to 1768, a 6 Daler. Menoza en Afstakt Prints, som drog meriden omkring og søkte Christi, 3 Læner, 24 Daler. Pontoppidans Meridies Kraft at biverwinnu fritänkare, 7 Dal. 16 bre. Ejsud. Errende opveckelge Predikener om det menneskelige Livs Elendighet, a 1 daler 16 br. Ab. Krichens Andeliga Nørre-Buff, om Christi Lidende, samt anvanting af Doct. Luther til det samme, a 1 Daler 16 br. Jante Aere både Andelige och Historiska Fæge-Böcker, med mera, hwar på sås Catholice derjammandes.

Et Brevet har utkommit: Brev til den Swälska Granskaren öfwer den oförmodeligen upkomna twisten em Frälse och Wälse-Wanna-Mått til högre Ambeten, twå och et halst ark in 4:o, 30 de. Herr Wältares och Wäron Ludwig Holbergs Brev om Litter, 24 bre. Swa Mises Präterfægs Midsdags-Wanna-Mått, m. m. 30 de re, och såljes i Heltmens Bokstada. Där finnes och den swälska granskningen öfwer twisten em Frälse och Frälse-Wanna-Mått re. 1 Daler 4 bre. Konstl isran et stila luga em vice Presidents-Förslager, 6 bre. Brev till om Handtwärfverne, 6 bre. Om Laksföreten 1 Daler 16 bre. Om Dresswärfender, 1 Dal. 16 bre. Doctornman Schröders Lit-Predika, 1 Daler 16 bre.

Hos Handelsmannen Nils Höök i Westras, finnes under insundande Wär-måso Marknad til Köp, Accis-Mättens i samma Stad Protocoller och Utslag uti et Wed-Visitation och Confiscations-Mål, insändt af Tull-Inspectoren dertill Johan Brunn, emot 15 af handlande Borgerskapet, troadt på 7 ark, såljes hastadt och stur rit för 6 Mark Exemplaret; och lemnas i förre til och med 50 Exemplar uti partit för 1 Dal. 4 bre.

Förleden Tidags-afson förforades på Ladugårds-länden en Cassians-Larfbok, med en Herr Capitain Swedens-tienas Afignation på Herr Jacob Schman i Stockholm, som nu til inlöhen är förbuden, utom några Måtar i små Trångsört-Sedar, samt 3:ne st. Lazarets Frettedlar, en för Augusti och 2:ne för innevarande månad, utom några popper; den som om samma Larfbok och Penningar har eller får någon underrettelse, behagade emot wedergållning gifwa det tillkoma i Huset No 148 wid Ladugårds-ländens-Tullen.

På Kongsbolmen, inadt emot Kirko-Smeden uti Berganten Heltoms Gärd, finnes allchanda sorter Deco-cter til köps för billigt pris, nemligen för Gidt, för weck, blodrenande Decocter m. m.; derjammandes finnes utaf sluga Gubbens droppar för Venerisk stufa, samt en kostbar Hand-Pomada som gör händer hwita, lena och mjuka; äfwen finnes bor för allchanda sorter Veneriska sjukdommar, med mera. Erantz wid Kirkan, uti Sköfwinare-Gejällen Bergs Gärd, bor äfwen en hustru som betar både gamla och unga för Torfen.

Til salu är det andra Stenhuset wid Köpmans-Gatan til höger från Stor-Torget under No 188, belägit näst in til Grills Hus, som består af 4 Wåningar med 7 Rum på hwar bottu, Salu-Wod och goda Källur, jämte et mindre Hus in på gården af 4 Rum på bottnen, äger Danes-Pan, och kan deputom på köpekillingen utgön det innesä. Nogare underrettelse om priser och köpe-wilfören sås uti Stads-Mästarens Rahms Contoir uti Grevesmåhts Hus.

Om någon behöfwer at låta utreda, revidera, Wöföra, eller aflata hwarjehanda Storbuss, Wolags, Hand-dets, Wruks, Fabriques; eller andra Wätskåper, ut- eller Inländske, af hwar namn de wara må; som och, at låta concicera ut- eller Inländsk Correspondence, Contracter, Inlagor, med mera; alt emot en billig wedergållning, så gifwes om en i sådana ämnen wäl öfwiad Man adress uti lilla Tobaks-boden i Trångsund.

Nästkommande Tiddag den 18 September insundande, kommer under Entreprenade i Stadsens Handels-Col-legio, Stadens enskilda Fretters tänd- och arskina somt underhållande de termier som de under någ insation de winter-månader böra hållas löfande, at uplåtas til den, som för Staden Underigaste wifför tugde.

Månnens om Upphandlings-Auctionen i Wälske Kongl. Krige-Collegium den 10 October entigt Wifförne och Wäden Wälchanda No 147 och 187. Samma dag och tid utkjudes til Entreprenade en Reparation wid Pa-bulatorium, och et Skjut på Artilleri-Gården, enligt förslag och dertin i Höghemalte Collegit Artilleri-Contoir.

Uti Stads-Ståndet i Wöla Kirkans nya Hus i Brinken, äro ärskliga Mans-Ålådningjar til salu, i synner-bet en hel ny Skarstakans-Ålådning med hwit siden-foder och förgylta Knappar, samt en wäl proportionerad Spanst Åbe med inmalcerad Gulds-Knapp, för billigt pris.

Uti Westerss Marknad på stora Gatan, i hörnet wid Torack, andra Woden från hörnet, bliffwer Fabriques-Wod hållen med et ansenligt parti diwerse sorter Ålåden, äfwen ärskliga sorter Floris-Coloer, och såljes til samma pris som hemma wid Fabriquen uti gräs och minut.

Utur et Hus på Drottning-Gatan, bles d. 18 sist. Augusti fortstulne et par Mans påta Silfwers-Spanspän-nen, det ena med Wåfings; och det andra med Stål-Wäster uti; den som samma Spännan tillräta Kassar uti Huset No 56 på stora Wadstuga-Gatan på Noer, skal undsä bederlig wedergållning.

Skulle någon ämunda at sig tishandla en Sakars-Galleace om 72 wära Väfer bred af Et på Cravel med fulla Inventarie-Veriedlar af Segel och Tögwerke med mera, så sås därom närmare underrettelste hos Stepps-Elarecarne Westernarek och Friis.

Et Spanst Åbe med Silfwers-Knapp af Chinesiskt arbete, är för räta ågaren bortkommen; skulle någon der-om så kundkap, samt återköfwar Köppen i Järn-Woden på högra handen isran Wörmalms-Torg och Freds-Ga-tan; har derfore at undsä Werton Daler Kopp:mt i wedergållning.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådiga Brev, rörande förhållandet med Brandskods-Föreningen på Landet. Dat. d. 1 Aug, 1770.

Kongl. Maj:ts och Rikens Kammar-Collegit Kundgörelse, angående det som bör i åttagas uti Wästen wid sådana hemman och Jerda-Gods, som i äldre tider tishdett framfarna Swa Konungar, såsom Deres Alf- och Egen Frälse-Tord, men sedermera bliffwit antingen utbutte, eller anslagne til Kyrkor, Städer, Academies, Käre-Hus eller Pios Usus, at ingen dubbel Räkta för dem bör beräknas. Dat. d. 28 Maji 1770.

Stockholms Hefo-Blad.

Torsdagen, den 22 September. 1770.

Lärda Saker och Rön.

P N N N E N.

Om Punsch.

De så omständigheter föranlåta mig att skriva en egen afhandling om denna allskade dricken. Det gifves åtskilliga slag af Punsch. Den simplesta göres med Frankt Brånvin på följande sätt: Man blandar mycket eller liter Frankt Brånvin med friskt utpräskad Citron-saft, och lägger de utkrämde Citron-skalen, sönderkurna, samt säcker deruti. Till denna blandning giuter man så mycket het, kokande Thee-watten, till den dricken har sin behöriga grad af styrka och en söt syra.

Det förnämare slaget af Punsch göres på afwen samma sätt med Arrack eller Romm. Arrack är et slags brånvin, som göres uti Indien af Ris. Den bästa är den, hwilken af Cochin-ndtiernas saft med Ris är tillredd. På Goa och Batavia drifwes därmed den starkaste handel. Detta Brånvinet är något klibbigare, än det Franka, och har en aldeles egen smak, hwilken kunnare af en rätt god Punsch sätta gansta mycket värde uppå. Kommer deremot göres af säcker-rörens saft, eller af deras rena gvarlänning, afwen af hellska säckret, och kommer från Amerika, besömmertigen ifrån Barbados.

Den så kallade Kongeliga Punsch, blifwer efter en Ledamots beskrifning af Kongl. Wetenskap-Societeten i London, försärdigad på följande sätt. Sex Civiliska Pomeranser och Sex Citroner blifwa tunnt afskalade, och skalen lägga de i en skål af bästa Frankt Brånvin, hwaruti de ligga i fyra dagar. Derupå tages behörigt watten, hwilken af syra ägg, och 3:ne skålpund dubbelt raffinerat säcker. Watten och säcker måste med äggwitån, hwilken wäl måste klappas, kokas en fjerdels tima, hwarvid teke bör förgåtas, at äggwitån läggas i watten, då det är warmt. Sedan ställes det af smälta; och då det är aldeles kallt, silar man Brånvinet ifrån skalen, hopplandar allsammans, och tillägger saften af Citronerna och Pomeran-

serna, eller så mycket där af, som man för godt finner, hwilket då silas igenom en duk. Denna blandning spiles på et fat, hwaruti den inom 6 a 8 veckor blifwer helt klar, och sedan fylles på Bouteiller. Då därutaf skal drickas, måste till hwarje portion afwen så mycket watten blandas, emedan Punschens eljest biesne så stark, at inret mera än et glas kunde drickas der af. Men på det sättet får han en angenäm smak, som är lindrig och behagelig. En sådan Punsch håller sig åtminstone et helt år, och har således på sigder sin nytta.

Punsch är sålunda et med mycket watten uppsädt och med en förtärlig syra blandat brånvin. Theet tjänar allenast at göra smaken angenämare; men Citron- och Pomerans-skalen uppbjra den samma, i det de genom sin fina ofrågbara den något fryddaktig, äggwitån i den sista tillredningen gör dricken klar, och förändrar den för öfrigt icke wäsentligen.

Wattenet wärkar, då det i myckenhet drickes, som et läke-medel, så wida det drifwer urinen, förtunnar wättsorna med hwilka det kan blanda sig, och i anseende till sin finhet tränger igenom de aldraminiska kärilen, och öppnar dem, då de äro öfwerhopade med någon materia, som årfordrar något wattenagtigt uplösning-medel. Det heta wattenet gör detta så mycket mer, ju stickeligare det genom warmen göres at upmjuka stemmen, och at gjöra de tilhops dragne trådarna och kärilen slappa. Värme befördrar det heta wattenet den sega stemmens utspättning i halsen och luftröret, förklar utdunstningen hastigt, och tränger in i de finaste kärilen, hwilka det öppnar, om de af någon krampagtighet äro tilhops indröpte. Afwen försmogar det i längden trådarnas spänslighet, emedan det gör dem mjuka och slappa.

Brånvinet har helt annan wärkan. Det hopdrager trådarna och gibr dem styfwa och störa; det gibr kärilens öppningar trängre, gör de stöande delarna tjocka, och sätter blodet i rörelse. Det åstadkommer rus, hwilket wattenet betager, det drager tilhops magen, hwilken watten

net gör slapp; men då det håstigt förmerar blodens drift, som af watten förtunnas, drifwer det med mycket wäld utdunstningen igenom swett och urin, då det warma watten öppnar för det samma affbrings-gångarne, hvilka för des syra draga sig tillhopa.

Man ser lätteligen, at upfinnaren til Punsch, emedan han kändt obemängt Brånwins skadeliga wärklningar hos des misbrukare, haft den affigten at medelst wattnets tillblandning göra honom mindre skadelig för hälsan. Det kan och intet nekas, at icke han tåmmeligen nådt sit ändamål. Et med mycket warmt watten upblandat Brånwin, upvärmmer magen, utan at göra honom hwarken för slapp, eller at förmycket hopdraga des trådar. Det uplöser den mislagtiga födan, så wida det tillika gör honom tunn, och sätter honom i gäsnung, följagteligen befordrar det matsmältningen wid sådan spis. Det upretar intet blodet annorlunda, än at det tillika med håstighet drifwer swetten och urinen, och härigenom blifwer rus och feber-hetta sbrebyggd, hvilket icke eljest allena åstadkommer; det sbrändrar intet synnerligen de fasta delars och blodleits spänning, emedan watten åter förtager den styfhet och stibhet, hvilken brånwines syra skulle förordfata.

Jag wille wäl råda dem, som intet kunna wara utan Brånwin, at nyttja det under denna gestalten af Thee; men et sådant hett Brånwin är ännu intet någon Punsch. Smaken deraf är för matt och wämsagtig för at så många åskarez; och åfwen detta har gifwit anledning at genom konsten göra denna dricken smakelig. Man blandar säcker, syra och en kryddagtig olja dertil; och då blifwer det först Punsch.

Säcket wil jag utan motsägelse lämna til mitt Brånwin. Denna utprägade, utlokade och

tjocknade säckerbröts saft, hwilken Sacker-Rokaren, efter fullkomlig rening, crySTALLISERAR, innehåller en brånbar Spiritus, och en oupöfelig, men med någon syra förbunden jord. Den befordrar snarare matsmältningen, än hindrar honom, och stäcker trådarna igenom sin brånbara Spiritus. Des syra tillhopa drager de stfande delarna, och gör stemmen något tjock; men des måtteliga bruk är alltid högst ofskydigt.

Hit tills har jag intet haft något synnerligen at tacla wid Punsch. Men då Citron-syran och oljan af skalen därmed blandas, så må se jag fråga, hwad det är för et sållant upstog? Jag har i arket, som handlar om Brånwin, wisat, at all skada af Brånwin, siffas blott igenom des syra, och igenom des flygtiga olja. För at afbjda denna skada, förbättrar man Brånwinet i Punschen, igenom tillblandning af hett watten. Detta dämpar des syra, och gör des olja ofskadeligare. Men för at gynna smaken, blandar man i detta watten en annan syra och en annan stark olja. Är intet sådant orimligt? Det är således tydligt, at Citron-syran och oljan af skalen återställa det felet hos Brånwinet, som det mycna heta watten skulle borttagas; och ingen ting annat än smakens tyfnad kan hafwa föranlåtit den som welat förbättra Punschen, til denna oförsigtigheten. Jag har ofta berömt Citron-syra: men i Punsch är den icke wäl använd, emedan hon där upfäller den syrans stulle, som i rent och obemängt brånwin är skadelig, och som watten hade dämpat. Åfwen detta gäller om Citron-skalens olja, och man kan påstå, at igenom des bägge tillsatser, det i Punschen sbrut förbättrade Brånwinet, snart sagt, åter igen åfwen så mycket försämrats, som watten förbättrat det samma.

(Fortsättning härilåg.)

Meteorologiske Observationer.

	N. 8. f. m.				N. 2. t. m.				N. 9. t. m.						
Sept.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.			
15	h	25:36	13. d.	N.	1	rågn.	25:46	17. d.	N.	2	flart.	25:30	13. d.	1	flart.
16	o	25:75	14. d.	W.	-	flart.	25:75	19. d.	N.	1	flart.	25:75	15. d.	1	flart.
17	c	25:75	14. d.	W.	-	mul.	25:70	19. d.	SW.	1	mul.	25:70	16. d.	-	mult.
18	d	25:66	18. d.	W.	-	flart.	25:66	19. d.	W.	1	mult.	25:66	15. d.	-	mult.
19	g	25:66	15. d.	W.	-	ström.	25:66	18. d.	W.	-	flart.	25:66	15. d.	-	mult.
20	u	25:55	16. d.	W.	-	flart.	25:55	18. d.	W.	-	flart.	25:55	15. d.	-	flart.
21	h	25:58	15. d.	W.	2	flart.	25:36	16. d.	W.	-	flart.	25:30	15. d.	2	flart.

Den 19 Sept. Ny N. 9 f. m.

Politie- och Commerce = Tidningar.

3 Stockholm äro ifrån den 14 Septemb. til och med den 21 Dito 1770, födde: 18 Gesebarn, 22 Stieckbarn, 7 Par widge, samt begrafsne 19 gamla Personer och 27 Barn. (o) utmärket at ingen förteckning ifrån den Begrifningen inkommit.

De gamla Personerna äro ddde: 6 af Lungiot, 2 af Slag, 4 af Hetta Feber, 1 af Rdt: Feber, 2 af Lärans de sjukdom, 2 af Olycklig händelse, 1 af Varnsbödd, 1 af Häll och Strig. De 23 Barnen äro ddde: 8 af Slag, 4 af Kopper, 4 af Hetta Feber, 1 af ofönd Sjukdom, 1 af Korsten, 2 af Wädelig händelse, 1 af Wredts Feber, — af Diarree, 1 af Blodförtning, 1 af Lärande sjukdom.

Rammen på de gamla ddda Personerna äro:

(St. Nicolai) Krubbdrämanen Jonas Lindqvist, 74 år gammal. — Contois: Skrifsworen Swen Tingbergs Hustru, Brita Christina Örnarnström. — 1 Barn. — (Clara.) 2 Barn. — (St. Jacob.) (o) (Kiddareholmen) (o) — (Tyska Församlingen.) — (St. Maria.) Cammereraren i Kongl. Krigs Collegio, Joach. Stål. — Tobaksfjinnaren Eric Westberg. — Myrare Gesällen Carl Lind, 64 år gl. — Sjömans nen Johan Cavallii Hustru. — Wagnmakare: Gesällen Petter Ederberg. — 3 Barn. — (St. Catharina.) Holl: Wacktmästaren Anders Hedsfeldt. — Timmerman Olof Jettersten. — Wacktmästare: Hultron Catharina Westberg. — Drängen Swen Lind. — 6 Barn. — (Kongsholmen.) Blecklagare: Lärkingen Anders Westers berg. — 1 Barn. — (Kiska Församlingen.) 1 Barn. — (Fransiska Församlingen.) (o) — (Lobus gärdlandet.) Skiffpare: Hustru, Catharina Walm. — Ekevs: Timmermannen Pet. Hammarstedt. — Jungfru Margaretha Catharina Schmidt. — Ekebstimmerman Jöns Wennströms Hustru, 70 år gl. — 3 Barn. — (St. Olof.) Murdrängen Er. Ekens Hustru. — Brandwäkten Carl Stelpe. — Jungfru Sophia Gräs berg. — 6 Barn. — (St. Johannes) (o) — (Stora Barnhuset.) (o) — (Ekepsolmen.) (o) — (Danwiken) (o) — (Sabbatsbergs: Sattighus) (o).

Åtskillige Kundgörelser.

Wid dddsfall brukelige Notifications: Wiltetter, finnas i Kongl. Tryckeri: Woden för 3 bre K:mt, och Åswens ledes Wilt: Wiltetter til samma pris.

Sorgebref: Papper med swarta kanter, brukelige wid dddsfall, finnes i Kongl. Tryckeri: Woden för 9 bre Kopp:mt stycket.

Hyr: Contracter, finnes uti Kongl. Tryckeri: Woden för 12 bre K:mt stycket.

Hyr: Sedlar tryckte af alla möjeliga slag, finnes i Kongl. Tryckeri: Woden för 6 bre K:mt stycket.

Dröfs: Sedlar för Wens:stift, af flere slag, finnes tryckte uti Kongl. Tryckeri: Woden för 6 bre K:mt stycket.

Uti Hof: Wofhandlaren Åbergrens, Hesselbergs, Dubois och Holmbergs Woflädar, utgäwes til en början på 68 sidor i för Öwart: Documenter och Handlingar, innehållande Kongl. Fundations: Wref för Kronans flera Barnhus i Stockholm, jämte åtskillige til Rikst. Högst. Ständer och andre Höga Wederbränder ingifne Acter, Memorialer och Klageskrifter, skälde emot Degonemid: Inspectoren Eric Wikner, des förvaltning wid selskwa Hushållningen, samt förhållande wid Informations: och Educations: werket däråddes: såsom och nager af de Ins: structioner, hwilka för wiska detta Husets Betjener, icke, tillika med Kongl. Maj:ts Nådige Reglemente af den 11 Dec. 1766, blifwit til Trycket beferdrade. Härjämte bifogas wälmentä förslager til Hushållningens, Educations, Informations: och Läsnings: sätters förbättring: 1) dagshuuet framgifne til Allmänhetens och Barnhus: sets nytta af en Canninans Wän. Deke 68 sidor innehålla 1): Drottning Christina Fundations: Wref för Barnhuset af d. 30 Oct. 1633; 2): Wofhållar. Granbergs Wrenemoria wid Riksdag. 1761 och 1765 angående Hushållningen; 3): Ekefästarens Memorial wid sist. Riksdag, innehållande 42 Klagespumer; 4): Ekefäst: möst. Panerit enskildta i samling ömne; 5): Riktmästaren Werners dito; 6): Wrenemoria af Rikens Ständ. Comm. Decem. och Comm. Deput. förordnings Utseet wid Riksd. den 1765; 8): Wrenemoria af Rikens Ständers til Kongl. Maj:ts afätne Skrifwelse, angående Reglementet och Staten för flera Barnhuset, samt Instruccionerne för Decem. Insp. och Wofhåll. därjämte af d. 17 Dec. 1766, til wessällighet besatte och utgådde un: der d. 11 Dec. 1766; 9): W: o 3, Instru. för Deconem. Inspectoren; 10) W: o 4, Instru. för Wofhåll: ren; 11): Hinder uti Barnhus: Wamens tillbörliga wofstran, lömte förslag, huru den samma på fortare tid och med mindre kostnad kan inwärtas; af Wag. Cepelius Scholamästare däråddes framgifwit, år 1768; Exemplar. skälde til 3 Daler och 6 bre Kopp:mt.

J. Wosimbergs Wofläda finnas följande Wöcker til salu til de utsatte priset näm. Carlsson Argens 27 Dal. Wredmans beserfning öfwer Sjögårdhland 14 Dal. Wlbergs inledning til allmänna Historien 6 Dal. Wodes wurdbeliga Guldruswa 6 Dal. Weronii inledning til Perspectiver 6 Dal. Wraurers ashandl. om kostar och sjöberga 6 Dal. Dito om åker och ång 9 Dal. Wlorens Cast af Lärne. Eusd. Wåfedom emot öden 9 dal. Wlorens om W: u blodiga offer 9 Dal. Christeliga sång: timmar 9 Dal. Wrischens Christendoms: frågor 1 dal. 26 bre. Wrelenii Wåfilla 36 Dal. Wrelenii Communion: Wof 3 Dal. Wants Wåfilla 27 Dal. Weters Wå: filla W. W. 30 Dal. Wotholds 400 Wetrakter 9 Dal. Wetterkons Wåfilla 33 Dal. Wiebman Wåfilla Br. W. Lufftwans Wåfilla 30 Dal. Wchriwers Dito Br. W. 30 Dal.

3 Kesselbergs Bokläda i Nya Hädhus; följande är till sätu insatt: 12:0 11) Guerenes Deimeatio Montis Casel. (Carlberg) med Italienska Koppis. och Tabb. öfver des prägtiga byggnader och waktkonster 24 Daler. 12) Gieses Geographiska Tabeller och Wägmåtare, 3 Dal. Dito med Kon. Friedrichs och Drottin. Ulric. Stammtafel. 4 Dal. 16 d. 13) Drexelli Opera Omnia i 2 Berg. B. 15 Dal. 14) Livius Gruteri, Eiusdemque Notæ critic. & politic. in Tacitum, 18 Dal. 15) Agricola Bibliische Concordantzien, vernehret. 18 Dal. 16) Puffendorffii Commentar. de rebus Svecicis, Editio emendatior med Portratt 24 Dal. 17) Streuchs Lifpredik. öfver Kon. Carl 12:te med portr. 4 Dal. 16 bre. Dito utan, 3 Dal. 18) Le grand Theatre historique ou Histoire universelle avec figures en taille douce 5 Tom. med koppis. på hwat sida 150 Dal.

Rättshandlingar i Söndag och Onsdag som är d. 25 och 26 Septembris, blifwer Auction hållen wid Werdshuset i Killeholmen, utom Hørens Tull, uppå Guld, Silfwer, Len, Koppar; en stor Brånwins Panna med tillbehör; Sängkläder, Mans Gångkläder, Skåp, Bord, Stolar, Chaiar och annan, Kör:redskap; en Swarfjöl med Jern:Swarfjöl; Kreatur af Kor, Kar, Swin och Kalkoner, Vorfelot. er, Speglar, Gardiner, 2:ne Smidje:Kärlar, Weeder, et stort Partii Järn, Glas och Wouteller med mera. Äfwen et parti Trån af Dransjerri och Blomster:krutor. Auction börjas Söndags förmiddagen kl. 9. De som äro hugade at seje warorn. kunna det göra dagorna förut, sön och efter middagstime.

Utmål af några mät:märkwärde Brev til Lorderne Grafson och Hallstaf m. m., ifrån den røckbara Willems i England, är i öfversättning af Trycket nyligen utkommit på 4 ark, och säljes i de fleste Boklädor för 1 Daler 16 bre Arnt Exemplet.

En Gård på Normalm och Tråff:Backen benämnd Bondgården, under N:o 25 är till sätu förskrad på 24 År, bestående af 9 eldrum, Såhus för 6 st. Kor, Ståckum för 2 Hästar, 2 Källare och Brun med en liten Trädgård, samt 7 st. Wedhgar och 9 st. Winder öfver alla bonings:rum; underrättelse härom fås i Styrkjertares Backen och Snickare:älderman Hofens Hus hos Berganten Söchingen.

Uti trångsela wid Eddie Fiskarehamnen är förkommen en röd Sjöans Laffbof, hwaruti leaat 2:ne 6 och en 9 Dalers sedlar, en De Brunernas sedel på Latin och Lårit, en Pöket på et Korblad af Sönder:Stadhållaren underskrifwen, på Arnt för Hans Kongl. Høghets Wlas Hendrichs Besjening, årlige annotationer, som ej kan specificeras; underrättelse tånnas uti stora Gråmunk Gränden, Huset N:o 57 en trapp: up.

Skulle någon antingen wid insändande Lagmans: Ring i Nöretse Stad härua någon Rättegång, som igenom Fullmäktig ageras kan, eller andra beskåningar däraf orten; så kan en sådan igenom en person, som i öfresan af nästa wecka rejser ditåt blifwa berjant, då han uti Snusboden midt emot Kongl. Posthuset sig därom ömmanier.

Uti Högst. Kongl. Collegio, blifwer den 8:de October kl. 10 förmiddagen genem Auction uphandlat, et anseeligt Partie diverse sorter Papper, enligt där warande proster; öfwen ock et litet partie Pårber: åmbor.

För 3:ne wecker sedan hittades en Paraplu på Norrebro, som straxt kundgjordes, men ännu har ingen ägare sig infunnit; älså wänder det nu å nyo kundgjordt, och fås underrättelse härom uti Kongl. Husgerådes:Kammaren.

En liten snagghänt svart Tik med några hwhita hår i byrigan, är den 9:de i denna månad som war en Söndag för råtta ägaren förkommen; den som den samma tillwara tagit, behagade emot wedergällning herane å restemna uti Huset N:o 130 på lilla Nøgatan i hörnet af Uttermarks Gränd.

Förleden den 18 Septembris, har Bogare:Vårtingen, som sig kallat Jehon Söderberg öfwikit, uti sin tjenst, och med sig tagit Twåhundra sentio Daler Koppar, som nu werterligt sökas, hwilke han urburit; smal till wårten, om 16 års ålder; med mörkbruna hår och mörka gåenbrya, blek och mager i ansigtet; klädd i brun Klådes: råk och wäst med Tenknappar uti, swarta byxor, samt det högra leat något frogugt; swarar elst en god Wallmars, och en blå och hwit Wollmar:Wack hwilke han med sig tagit; Len som denna förhända Jehon Söderberg kan återkåpa, skal hederligen förkyllas, då han sig anmåler i Huset N:o 98 på Södgaran i Stenhuogare beinken.

En påsteltig Hushållerska som kan upre flera goda bewis om sit upstrande, öfundar Condition hos Hederligt Folk; Likatedes är en Jungfru som öfundar Hederlig Condition, hwilken är sårin ot så, häcka, och friska här, samt öfwerå Hushållning om så öfundas; om allsamman fås underrättelse i Lunafors Manufactur Bod wid Riddarehus Torget.

Wid Eddra Fiskar hamnen hlef i Sår förmiddagen emellan kl. 10 och 11, förkommen en liten rød Waders Laffbof, med 2:ne inmeligande angelagne hwer, några små Sedlar och et ströwit papper. Den detta tillrästa skaffar hos Gabriæwrens Hudding wid Cathrina Kyrka uppå Tullportsgatan, har hederlig wedergällning at förwanta.

Uti Huset N:o 75 emellan Stora Nøgatan och Wåfrelångatan ingårigen uti Bedörs Gränd äro 3:ne Wånings:rum 2 trappor upp, tjenlige för Ungkarlar at böra; underrättelse därom tånnas i Söndboden wid Stora Nøgatan i samma hus. Äfwen finnes därhades 15 par nya dubbla Fenster:luckor til sätu.

Om någon behöfwer at låta utreda, reviderå, Woffrå, eller öfwilåta hwarerhanda Ströbhus, Woflags, Hans: dess, Druffs, Fabriques: eller andra Råkenfoper, Ut: eller Inländske, af hwad namn de wara må; som ock, at låta concepera Ut: eller Inländsk Correspondence, Contracter, Inlagor, med mera; åst emot en billig wedergällning, så öfwes om en i sådana ämnen wål öfund Wan adress uti lilla Tobaks: boden i Trångsund.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Kundgörelse, Angående förkommandet af en uti wisse utwifes orter öppad smittosam sjukdoms insjngande här i Ålfet. Daterad den 17 Sept. 1770.

Kongl. Maj:ts Nådige Brev til samtelige Landsböfvingare, öbrande Förordningens af den 29 Maji 1739 Årliga Publicerande. Dateradt den 26 Augusti 1770.

Stockholms Wedo-Blad.

Lördagen, den 29 September. 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R O N D.

Om Punsch.

Ser det intet så ut, hwilket jag redan sagt i bresjan, som om man werkstigen allenast därföre upfunnit Punsch, på det man med mindre skam måtte kunna så dricka desto mera Brånwin.

Ärfarenheten talar beklageligen nog för mig. De starka Punsch-Drickarena omkomma til et flut i åfwen samma stände, som de gemena Brånwins-suparena. Punsch, hwilken de allra dröghast dricka, gifwer dem lika så hastigt rus, och sätter deras blod i åfwen den herta och rörelsen, som obemängt Brånwin, då den likwis är påsummen för at göra twärtom. Af händelserna från Jamaica, hwilka Course i London 1752 utgaf, ser man, at de darsådes wissande Angelmän wid deras Punsch af Romm äro lika så olyckelige, som wåra Europeiska Gollbultar wid deras gemena Brånwin: ty de kalla honom darsådes Killdewill eller morddjescool, emedan den bringar ärligen tusendertals människor i grafwen.

Man kan därföre om Punsch, i allmänhet, icke sälla mycket lindrigare dom, än om slettra Brånwin, et, håll då den dricks i nog större myckenhet. Han plågar dem som mycket dricka honom, med åfwen den brännande spran i magen, som Brånwinet; den gör dem samma rörelse blodet, samma rus, samma torr hetta. Men man kunde ganska lätt förbättra alla dessa fel, om Punsch en tillredes på et förnuftigare sätt. Då denna tillredelse ankommer all, om Punsch en skal göra bättre werkninor, än Brånwinet. Då mycket Brånwin tages därtil, måtte den drickas lika måtteligen och lika så försigtigt, som allmän Brånwin, om den intet skal göra samma skada. Har den för mycket Citron-syra, så lida wåtsforna, de sasse delar och magen åfwen samma fara, som af rent Brånwin; emedan watten knapt dämpar så mycket Brånwinets syra, som Citron-spran åter förklar den desto

mer. Är förmodet af statens ossa dårutt, så wårkar hon igenom sin hetsighet det samma som osjan af rent Brånwin skulle göra.

Af alla dessa anmärkingar lärer man kunna blifwa i stånd at dömma om denna Drickens nytta eller skada. En wäl tillredd Punsch måste wåra en wäl preparerad blandning af watten och Brånwin, som är tillräckeligen söt, men hwaruti bör wåra läsat mindre syra och osja, än man gemenligen, för smakens skull, blandar dåruti. En sådan Drick kunde wåra nyttig at befördra sweeten och urinen. Den kunde wid snittoamma sjukdenmar tjåna til et preservativ, och wid kall och fudrig waderet wåra långt nyttigare för dem som i fria luften måste uppehålla sig, än rent Brånwin. Den skulle hjälpa matsmåttningen, då man njutit mjöl-rätter, och korteligen, Punsch en skulle wid många tilfällen wåra nyttig och god, darest den nu skadar, om den intet tillredes för smaken, utan för hälsan. Men på det sättet, som wi gemenligen dricka honom, är den allenast et tådelse för Brånwinsbegärelsen, eller, at bruka de lindrigaste termer, et barnsligt bedrägeri, som man sjelf gör sig. Begärelsen efter rus, gör, at wi längta efter Brånwinet; men wi frukta dess påfbligder för wår hälsa. Darsådes borttaga wi dess kraft genom watten, och årsätta den åter med andra medel. Efter detta upptaget dricka wi honom med all säkerhet; då wi likwis ingen ting därwid förbättra, som icke åfwen Tiggaren, som super Brånwin, kan trösta sig wid, om han allenast wid hwar Brånwins-skål tillika will nedhwåsa några tafar Theewatten. Detta är werkstigen hela den fördelen, hwilken Punsch-drickarena hafwa för Brånwins-suparena: watten till blandningen. Man kan låsa widare här om i arket som handlar om Brånwin. Men denna fördelen kan förletas, om Punsch dricks så sakt och i sådan myckenhet, at Brånwinets myckenhet, hwilket man därwid njuter, så mycket bewerkstiger den portien, som man skulle bekomma af rent Brånwin, som watten i Punsch en förswagat Brånwinet.

Om Punschens skåre kunde hafwa så mycken styrka öfver sig och sin sinat, at de drucko denna dricken blott för hållsans skud, så skulle de låta sig njå med en blandning af sbtt Theerwatten och Brånwin, och härutaf singo de hwarcken brånad af syra i magen, eller hetta och rörelse i blodet, eller rus i hufvudet, och då behöfde de allenast tilfälle at ofta få låta matet, eller ock en blåsa, sådan som man får se i Veiden, hwilken innehåller åtta kannor. Men om Herrar Punsch-skåre alla allenast wille dricka Punsch för at desto säkrare få följa sig, så wil jag wäl intet dricka, men blott berättia dem, hwad Mahomet en gång sade. Då denna Propheten gaf swar at de fyra affickade Judar, som begärte hans förklaring hwad alla de tal från 1 til 100 betydde? så betydde 80 talet, huru många strek man borde gifwa en drucken människas och som jag hdr, så skal denna förklaring ofta nog riktigt inträffa.

*** ** ***

Understundom fordra mina Correspondenter nog underliga saker af mig. En som nämner sig Scilicet, är nyfiken at få weta sättet och wiset, huru jag kan gdra mig nytta af så åtskillige Anecdoter utur Auctorererna, och huru jag wid strifwandet kan så wäl årindra mig hwad jag läst? Det är intet underligt? Han kan ju lätt tänka, at jag antecknar de ställen, jag håller för brukbare, och då återar jag tillika Auctoren, hwarest jag läst sådant. Et Orda-Register årsätter det öfriga. Jag är misundgd at Herr Scilicet intet utlåter sitt henwist, emedan jag då blott igenom et bref kunnat beswara

sådana onddiga frågor. Emedertid kan jag för en gång göra honom det til wiljes, och här lämna honom några exempel af mina anmärkningar. Men, som jag är skyldig mina läsare rummet i mina blad, beder jag at framdeles blifwa försenad för dylika frågor.

N:o 1213. De swarta på Jamaica lefwa af Sill och saltad Fisk. Deras förnämliga rätt består af Rättor, hwarpå den gifmilda Naturen, i anseende til de många Sädter-planteringarne, icke låter dem lida någon brist. Kunna de hafwa en Ratta därjämte, hålla de sådant för en ganska härlig måltid. Inwånarena gå slätt klädde, och de mesta swarta aldeles nakna. De Europeiska Fruntimren föra emedertid en fullkomlig stat. De swarta nakna Flickorna förundra sig at de födra, då de råka dem, så ned bgonen, eller hålla Solsjådern för ansigtet, då litwål selskwa de Europeiska Mansfolken icke gdra det. Histoire de la Jamaïque, traduite de l'Anglois par M. = Ancien Officier de Dragons. London 1752.

N:o 124. Man kan intet neta, at icke de Europeiska Christina äro ganska mycket begiine på de twänne lasterna, folliet och hordom. Den första af dessa lasterna utskwas måst i de kalla, men den sista i de heta Länderna. Således hafwa Bacchus och Venus delat detta folket emellan sig; och wid Religionens förbättringen har den andelen, hwilken tilhöde Venus, så förbättrwit, som den warit; däremot har den första delen af Bacchi anhängare affatt sig påskweddmot.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

	N. 1. f. m.				N. 2. e. m.				N. 3. e. m.						
Sept.	Bar.	Therm.	wind.	wädd.	Bar.	Therm.	wind.	wädd.	Bar.	Therm.	wind.	wädd.			
22	b	25:56	16. d.	W.	-	mulit.	25:50	18. d.	W.	-	mulit.	25:50	16. d.	-	rågn.
23	o	25:25	16. d.	W.	-	rågn.	25:25	18. d.	W.	2	rågn.	25:25	15. d.	2	rågn.
24	l	25:27	13. d.	S.	-	mul.	25:23	17. d.	S.	1	mul.	25:25	15. d.	-	mulit.
25	o	25:35	10. d.	NO.	2	mulit.	25:36	11. d.	NO.	1	mulit.	25:35	10. d.	1	mulit.
26	o	25:36	10. d.	N.	1	klart.	25:50	10. d.	NO.	1	rågn.	25:50	10. d.	1	rågn.
27	u	24:25	15. d.	W.	1	rågn.	24:20	16. d.	W.	2	mul.	24:20	15. d.	1	mulit.
28	b	24:35	10. d.	N.	1	mulit.	25:36	18. d.	W.	-	klart.	25:30	15. d.	-	klart.

Den 29 Sept. Ny N. 9 f. m.

År 1770. d. 29 September.
Politie- och Commerce = Tidningar.

Å Stockholm äro ifrån den 21 Septemb. til och med den 28 Dito 1770, födde: 21 Gesebarn, 30 Riskebarn, 14 Nör wigde, samt begrafne 16 gamla Personer och 22 Barn. (o) utmärker at ingen förteckning ifrån den Förelämningsen inkommit.

De gamla Personerna äro döde: 6 af Lungsjot, 3 af Fettsig Feber, 1 af Ålderdom, 1 af Stenpassion, 1 af Störbjugg, 1 af Läkande sjuk, 1 af Wättrusot, 1 af Slag, 1 af Koppor. De 22 Barnen äro döde: 10 af Slag, 5 af Koppor, 4 af öfänd Sjukdom, 1 af Lungsjot, 2 Drunknade.

Ramnen på de gamla döda Personerna äro:

(St. Nikolaj) Webbhårens-Ankan Dorothea Granberg, 62 år gl. — 1 Barn. — (St. Clara.) 5 Barn.
 — (St. Jacob.) Cateuren Anders Pohmans Enka, Brita Hartman, 68 år gl. — Kammar-Skrifwaren Fr. Norberg. — Indrumsmästare-Karlens Enen Wärten Hakberg, 67 år gl. — 2 Barn.
 — (Åltdareholmen.) Hålmästaren Gustaf Morin. — (Lofsa församlingen.) (o) — (St. Maria.)
 Måstlagaren Christian Schults. — Tobaksåhinnare-Enkan Catharina Söllin, 80 år gl. — 1 Barn. — (St. Catharina.) Åldsmästaren Johan Ritter. — Hållsidenwärdare-Gesällen Eric Lindberg. — Sjfmannen Carl Fr. Garwils. — Wågkarls-Hustrun Anja Fångberg. — 2 Barn. — (Kongsholmen.) Notarien Axel Åhrberg.
 — (Rinke församlingen.) (o) — (Fransiska församlingen.) (o) — (Lodugårdslandet.) Skeps-
 Timmermannen Anders Lundgren. — 6 Barn. — (St. Olaf.) (o) — (St. Johannes) Laguaren Eric
 Thebergs Hustru. — 5 Barn. — (Stora Barnhuset.) (o) — (St. Eriksholmen.) Anders Paulinus. —
 (Danwiken) (o) — (Sabbatsbergs Kattigubus) (o).

Åtskillige Kundgörelser.

Wid dödsfall brukelige Notifications-Billetter, finnas i Kongl. Tryckeri-Woden för 3 bre R:mt, och äfwen sedes Wiff-Billetter til samma pris.

Sorgebref-Wapper med swara kanter, brukelige wid dödsfall, finnes i Kongl. Tryckeri-Woden för 9 bre Ropp:mt stycket.

Hörs-Contracter, finnes uti Kongl. Tryckeri-Woden för 12 bre R:mt stycket.

Hyr-Sedlar tryckte af alla möjliga slag, finnes i Kongl. Tryckeri-Woden för 6 bre R:mt.

Ortolos-Sedlar för Tjenstfolk, af flere slag, finnes tryckte uti Kongl. Tryckeri-Woden för 6 bre R:mt stycket.
 Ut Sal. Kyrkoherden Stråbergs Catechesissa Barnakära, har nu nyligen från Carl Strolchs Tjenderi utkommit, med nitid till, på 8 ark och i wansligt format, Kemte Utsagan, i hwilken sal. Författarens sista ändringar på sina ställen är i aft tagno, så at Woken hådanester blifwer oförändrad. Deßutom är tillagt Register på de år beropade Skriftenes Öraf, tillika med Johan Wendts Reglor wid den Hel. Skrifts läsande. Ehuru denna Utsagan är halft ark starkare, än den nästförtgående; såljes dock Exemplantaren til samma pris, som förut, nämli-gen utskawis til 12 bre S:mt, och i Partierwis til 30 Daler Eff:mt för 100:de; men då 200 eller flere tagas på en gång, betalas hwart hundrade med 29 Daler dito Wänt. De som från orterne behaga några partier här-af, kunna derom correspondera, antingen med Wofhandlaren David Egerdal, eller Wofbindaren Eric Elmgren i Stockholm.

Uti Hesselbergs Woklada i Nya Nådhus-Byggnaden finnes til köps: Engelandts Beskrifning på Lofsa, 2:ne delar i Franktt Band med Labels, 6 Dal. Lettres Morales et critiques par Marq. d'Argens i Fr. W., 7 Dal. Schieflelds Bese Burg eines guten Gewissens, 3 Dal. Christliche Kurfens-lehre, 2:ne Del., 12 Dal. En Wrahl i sin pyrdning, 3 Dal. 18 bre. Wiltzes Wref til Lord Grafton och Hallifax, 1 Dal. 16 bre. Documenter om Deconomien wid Stora Barnhuset, 3 Dal. 6 bre. Hela Kätegångs-Handlingen emellan Victorin til Adels-mans Wankarne och Notarien Etholm, 1 Dal. 16 bre. Där finnes äfwen Winkelmans Histoire de l'art chez les Anciens, 2:ne Delar.

Hos Wofhandlarna Schindler och Holmen finnes några Exmplar til salu af den wid sista Åskedag tryckte Kundgörelsen af et Förslag, på hwad sätt Rikens Ständer måga årkomma en påstellig kundskap, om orsakarne til Couriens stearing och sak m. m. för 1 Daler 4 bre Ropp:mt. På sehnars ställen finnes och Wihang til de utkomne delar af Bekommerstås Stunders Wankar, jämte Woflectioner öfwer öfswannande Kundgörelse, 2 Daler 8 bre Ropp:mt. samt inderstående om de rätta orsakerna til den blandning som sedt af Fagistande och Fag-
 Sipande, redo:fordran:e och redo:skplige Maaternes göromål, de derpå sökande orodor, både wid och inellan Riks-dagarne, så wäl i Juridiske som Deconomiske och Finance-mål, tillika med Förslag såsom hjelp däremot, för 12 Daler Ropp:mt stycket.

Uti för detta Grefsigsta Woklada på Stora Nygatan, finnes til köps: Wofpapper a 48 Dal. Wiser, Skrif-papper No: 1, a 33 Daler, Dito No: 2, a 28 Dal. Dito No: 3, a 24 Dal. Tryckt Maculatur a 9 Dal. och och Grått Manusfatur a 5 Dal. Wiser. Likaledes finnes där alla sorter Couleurtas Wapper a 48 Daler Wiser.

I Hofnbergers Woklada är til salu insatt, ett af Trycket nyl inkommit Råds-Protocoll af den 12 Decemher 1757, som utwisar huru Deres Excell:re Herrar Rikens Råds Baron Hysken och Baron Schfers Wagnarbes-
 mit wägrade at inköra på Kongl. Borg-Wärdens, samt huru et silt förhållande då blifwit ansett, a 6 bre R:mt.

att Gården N:o 27 på Långhuset och Långhuset, ut utur en öms genom inbortt löstet bort-
skilt följande Perseklar: nemligen, 2:ne swarta Sidenlags-Kjortlar, en röd Camlots-Påls med Gråwårk om-
kring hals och armar; en dito ljusblå; en knippta nyttat Ringarn om 3 Markor. Den rättfärdige menniska, som
hårom höfwer eller kan få någon kundskap, behagor det hos Regements-Wäbelen wid Kgl. Artilleriet tillkänna gif-
wa, des omak skal redeligen förskyllas.

Wifundas at wera en någon Wushillerka, som är wäl infkommen i matlagning, fömmande och stärfande,
med mera, som årfordras til at förhä at H. Håld, wäl antaga tjänst i något af sinna Provincerne. Sammale-
des om någon Te jent som är infkommen med at sjura och sika, samt kan med här-frisering och annan berjening
gå tilhanda, wil derjemmatädes antaga tjänst. Wore de eck något öfwade i Siska Språket, wore det ja inge-
ret bättre; Underrättelse lemnas i Enus-Boden midt emot Wäshuset.

Som wid utgången utur 2:sta Kyrkan förteden Söndag, Likwit utur en Mans Räckfika uti trängselen
bortskulen en Pape Wache Snusdosa af finaste sorten, med Guld-Chancer och Mondering, ja utlofwad 2:ne Du-
cateres belöning för den sem bemalte Snusdosa kan återkoffa, och i Wochners Woklada på stora Nygatan under
rättelse lemnar; skulle De aa wera pantjort, wil ägaren den igenlöfa.

Uti Huset N:o 4 wid Södermalms Torg, i hörnet af Horns- och Gårh-Satorne, är den 15 i denna Mån-
nad för en fattig tjänsig-piga bortskult en Silfwär-Matfick, märkt med Wokfäsmene W. W. W.; Den rättfärdi-
ge menniska, som häröf kan få någon kundskap, gör ja wäl och gifwe det tillkänna i Kryddboden uti samma Hus,
des bejwår skal hereligen förskyllas.

En Tackbel är försörd, hwaruti legat 2:ne Krogare-sedlar, under N:o 422 och 670; et Contract, en Res-
wers, samt några Contributions-sedlar, tillika med 2:ne par Silfwärknappar. En hederlig wadergällning utlof-
was, när underrättelse därom lämnas i Krogan wid Muwors-Torget och Petterionske Huset.

På Drottninggatan ej långt ifrån Södermalms-Torg, finnes en wacker Sal och Kammar at höra för en
Ungkarl, som äfwen kan blifwa berjent med uppäsning och Madwätt. Underrättelse häröf, sås på Storgs-
Apotheker.

Skulle någon wera hugad at tilhanda sin 16 Doler 17 öre och 3 och 15 20:des pr. S:mts Jor-ebofs gans-
la ograverade Prästs-Räntor; behagor han derom samtala med Hof-Audituren Walfinson, boende å Wadgårdslan-
det wid Swans-Gatan, uti Hwær-Muwersens ehjwreli gusa Stenhus.

Uti Huset N:o 75 emellan Stora Nygatan och Wästerlånggatan, irgården uti Wedoers Gränd äro 3:ne Wä-
nings-rum 2 trappor upp, tjänsige för Ungkarlar at höra; underrättelse därom lämnas i Kryddboden wid Stora
Nygatan i samma Hus. Äfwen finnes därstädes 15 par nya dubbla Tejser-lucker til salu.

Watten emellan den 22 och 23 blifus har tjuwar brutit sig in uti en Källare i Huset N:o 105 på Ekås-
gårds-Gatan, och borttagit Win i Bouteiller, Engelsk Öl och något Citroner; den sem uptræcker tjuwar, skal
indfå Etthundrade Doler R:nt.

Et par swarta Wagns-Hästar är til salu; hwarom underrättelse sås på Norrlands-Gatan i hörnet af Ålands-
Gränden där Skofskare-Skulten sitter midt emot Källaren Victoria.

En fiedelig Wärling afunder Condition på något Contoir, eller i någon Handels-Bod; underrättelse häröf
sås i Tobaks-Boden midt emot Wöshuset.

På Norrlands-gatan och Källaren Victoria, utlofwas nu på fleres åstundan den förre berömda och souweraine
Tard: Curen för all slags tan-wärk, en swär Modor-passion, wär Coliqua, med incket mera at blifwa wärdt
iffrån, efter ren Tryckt beskrifning; ossa mornar til fl. 8 samt iffrån 2 til 4 eftermiddagarne, sås dese Läkanedel.
På samma ställe sås eck til köps et par tamte Stegs-Duwar, som ynglar.

Äf en egift man åstundas at ja höra eller löpa en Krogare-Sedel, eller eck at göra fullkomlig och nöjaktig
räkning för någon Krog; Om någon skulle haawa en sådan Sedel at försälja eller uthyra, täcktes det ja för
des händre uti Doaktat Åtthanda tillkänna gifwa.

En rödbrun blåsig sätle, i 5:te året gammal, något öfwer 9 qwarter hög, söfwar wät, och tillka år fallen
för godt lopp, är til salu; hwarom sås underrättelse hos Wokhäkaren Weter Nyman på stora Skepps-Warstret
å Södermalin.

En fyrsting Wagn med twenne par Sefar, alt wäl behällte och stark gjerd, är til salu; och kan uti logi-
ska Huset på Stora Nygatan inre på Gården best. På samma ställe är äfwen en Chaise med des tilbehör til
salu; hwarest eck om priset kan accorderas.

Om någon höfwer at fördra, af Studiosus Christian Emanuel Wexius, som nyligen är worden ödd, kan si-
na fördringar innem denna Månads slut tillkänna gifwa, hos Winkänken Meiners wid Regerings-Gatan, Källar-
ren Wälsjäter; häst Inventarium uppå ringa qwarlätenskapen då upprettas.

Twenne hederliga Fruentimmer sem tänka at resa, den ena til Gdteborg och den andra til Ekfj, utkledja
sig at ja wera, om de emor partierwande i Skuts-legan, kunna så göra sällskap med något hederlig Herrskap,
som reser til nämde Städer, och haawa Comoda Wagnar; Underrättelse om dese Fruentimmers wogment, sås
hos Wokmästaren Wergström i Kongl. Krigs-Collegium.

Åf Kongl. Tryckeriet är utdömmitt:

Kongl. Maj:ts Nådiga Wref, til förekommande af Regementers upbrötande wid Commenderingar af, War-
sher, uppå Sdu: och Hdattidsdagor. Dat. d. 27 Junii 1770. -

Kongl. Maj:ts ertterligare Nådige Kbekifaring, angående then Tull-Tribet, som frammande wid Tbes Hof
ankundar och wistande Ministrer och Sändnygebud haawa at til goda niuta. Dat. d. 9 Julii 1770. -

Kongl. Maj:ts och Rikters Commercer-Collegii Wref, wdrande Sjö-Tulls-Actis och Gräntie Tull-Rätternes
protocollers och Utslags tidiga utförande til Parter och Beslagare. Dat. den 4 Sept. 1770. -

Stockholms Wedo-Blad.

Fördagen, den 6 October. 1770.

Lärda Saker och Rön.

P A R A R E N.

Sortsättning af Anecdoterne, ifrån Wedo-
bladet N:o 40.

So 1215. Herr Zuber märkte på ett barn, som dog i åttonde Månaden, huru des bröst-knötter mer och högre på sidorna, och så krökta framåt, at barnet såg ut som en Sadel. Båda sidorna, men besynnerligen den vänstra, wore inåt tryckte, och man såg på dem tydeliga spår efter anmans finger. Hon hade emot sin wijsa förkorsadt barnets lif derigenom, at hon med barnet företagit en helt wanslig operation, hwaruppå föräldrar böra gifwa des nogare agt. Då Ammorerna willa rypna barnen, eller göra dem någon lust, sätta de dem på den wänstra handen, lägga den högra på deras bröst, och dansa på des fätter med dem uti luften. I denna späda åldren är allting ännu gonst och mjukt och bbsamt, den högra handen trycker barnets bröst, och de utsträdda fingerna nedtrycka sidorna. Detta är ofta de oförmedade orsakerna at många barn både dö och bliwa krymplingar. Philos. Transact. N:o 492. Act. 2.

Eder at följa det öfriga rummet af detta arket, wil jag berättat mina Lärde några små Anecdoter utur L'Esais Historiques af Herr von Saintfoix, som säga sig til de ämnen, hvilka jag ofhandlat uti några af mina ark. Den första beträffar ståde-moderna och smink, den andra angår skidg, den tredje begrafsningar, och den sjerde, dueller och giftermål.

Då under Konung Francis den 2:des regering i Frankrike, Manfolken funno et Majestätsrätt anseende bestå deruti, at gå med tjocka magar, så inbillade sig Damerna i Frankrike snart, at de äfwen skulle se lika Majestätsliga ut, om de hål ifrån blesow tjode. Man brukte alltid på den tiden, endast för stats stud, stora bukter och tjocka ändar, och detta ibdeliga med det växte 3 til 4 år. Det besynnerligaste där

wid war, at Damerna, sedan de bbsjade med detta medet, intet mera brydde sig om sina ansigten, utan betäckte dem med Masquer. På gatorna, spater-gångarna, i sällskaperna och i Korkerna, såg man ideliga Masquerade-Ansigtet. Efter des lärwer följde Mouderna, hwarmed de til modenhet fullkrade ansigtet. Hvad den rdda sminken beträffar, så är det ingen under, at Damerna betjåna sig därav. De Remeest Gållherraerna plögade bruka den, då de fordom i Rom höllo sina triumpherande intog, och ett artigt Fruntimmer kan ro, at hwarje dag of hennes lefnad är en triumph-dag för henne.

Et långt skagg utmärkte fordom en Franses från andra under oket fol-skagg, och man bar det som et äre-steden. Det unga folket drogo mycken omsorg för sina Mousager. Men, emot slutet af det elffste hundrade talet, förklarade Archie-Bispen Wilbelsm i Rom, trig emot långa hår och skagg, och gief dermed så långt, at år 1096 i et Concilio bles afgjordt, det alla de, hwilka brukte långa hår, skulle för sin lifstid u. slutas från den Christeliga Kyrkans gemenskap, och at inga förböner skulle hållas för dem, efter deras dö. Denna saken aflopp intet så stilla. Skäggen funno sina måttiga förswarare emot deras swära fiender, och heftan sig så långt, at man från båda sieder kunde berömma sig hafwa haft några martyrer för sin rättmätiga sak. Men det aldrabedrägligaste war, at Ludvig den sjunde låt raka sig sjelf, och at hans Gemål Eleonora von Aquitanien därpå re föragtade honom, och kom i sådan wänskap med sin Herre, at de måste stillas wid hwaras annan. Ser weder efter Skindens förmåtte sig Drottningen med Herligen af Normandie, Gen-drich, hwilken sedan bles Konung i Englands. Hon bragte med sig at honen Poitu och Guenne. Härutaf upkom det kriget, som i 300 år förhärjade Frankrike. Omw 3 millioner Fransoser måste dö, emedan en Archie-Bispen utrustat sig emot skäggen, emedan en Konung hade låtit raka sig, och emedan den förekommit sin

Gemål ljblig med en ståt haka. Efter hand kommo skäggen aldeles utur modet, och man fick intet se sådant mer, til des ändteligen Francisus den 1:sta återstälte dem. Hwar man såo dem wåra igen, och ingen blef rakad mera än Parlaments-Bedomsterna och Domherrarna. Under Hendric den 4:de, brukte man 3 fingers långa skägg, som woro widt utbredde som wislor, och tillika et par långa och styfwa moustager likasom Rattorna. Sedermera åtnögde man sig med et litet pippskägg mitt på hakan, och ändteligen blef under Ludvig den 14:de, en liten moustage qwar under näsan. Nu finnes ingen ting mer qwar.

Wid Carl den 6:tes begrafning i Frankrike, blef den uppfämningen giord, at man innesöt den döda kroppen uti en lista, och deremot pousserade den dödas gestalt uti war, som blef utspänd med Kongliga kläder och svater. Detta bruket råcker ännu i denna dag. Kungarnas begrafning i Frankrike sker, gemenligen först 40 dagar efter deras dö. Alla dessa 40 dagar blifwer deras i war pousserade bild stald til folkets åskådan på en parade-sång med all Majestätisk pompe; och härunder fortfäres at på de wanliga stunderna tillreda tafeln och upwakta Pilet, lika som det ännu wore wid lif. Wid denna döds-tafeln underlåtes intet at låsa til och ifrån bordes, och denna bönen måste en Cardinal eller annan Welat förakta.

I sjortonhundrade talet blef i Frankrike, skändan at gifva sig och upföda barn, efter utseendet, intet hållit för så ärbart och hederligt, som at taga lifwet af en menniska. I Biskoparnes och Abbeernes hus och i Eldstren, war en egen gård inrättad för Dueller. Ja, de til-

lato Dueller inellan Syffneborn, då de deremot förhödo och uphöfde giftermål emellan anförwarter i sjerde, til och med stände led. Då twänne wille duellera, gaf man dem abseturion och Herrans Rattward; däremot terdes ingen man eller Husfru wåga sig fram til altaret, som icke åtminstone 8 dagar förut affhållit sig at kigga tilhopa. De ändtelige dömdo hwar och en Duellant fri, sedan han lydeligen 3:ne gånger duellerat för dem, det är, sedan han tagit lifwet af tre menniskor, däremot sökte de i sina predikningar at taga åran af alla husfrur och männer, som tredse gången gifte sig.

Om wanen och des lagar.

En någon wisse påfinna den konst at bibehålla menniskorna friska, och bringa dem til hög ålder, utan at de hade uddigt binda sig wid den Medicinska lefnads-ordningens mångfaldiga regler, så måste han låra dem den hemligheten, at kunna wånna sig wid all ting. Wanen gifwer menniskorna, som begifwa sig under hemmes bestödd, frihet at lefwa, som de willa, och förlånar hålla och långt lif för det lindrigaste priset. Hon går i triumph öfwer Päkarens lagar, och wi är sina anhängare, at de kunna wåra friska wid et lefnads-sätt, hwaruti de, efter Hippocratis utswag måste dö.

Sedan Keilger tagit i öfwerwågande wånans tyranii öfwer menniskornes hjärtan och begrepp, blef han så owillig, at han hastigt afbröt och intet wille säga något ord mera därom. Men man måste intet så hastigt blifwa ond, i spenhet när så stora saker äro at förmoda af en sak, som af denna.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Det.	N. 2. f. m.				N. 2. e. m.				N. 2. e. m.						
	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.			
29	h	25:10	7. d.	N.	1	klart.	25:19	10. d.	N.	2	mulit.	25:20	7. d.	2	klart.
30	o	25:30	8. d.	N.	1	klart.	25:50	11. d.	N.	1	våga.	25:71	7. d.	-	klart.
1	c	25:60	8. d.	N.	1	klart.	25:62	12. d.	N.	1	mul.	25:62	7. d.	-	klart.
2	3	25:82	8. d.	N.	-	klart.	25:82	10. d.	W.	1	mulit.	25:80	10. d.	-	mulit.
3	3	25:65	10. d.	W.	1	klart.	25:65	13. d.	W.	2	våga.	25:65	11. d.	1	klart.
4	z	24:70	11. d.	W.	1	mulit.	24:69	16. d.	W.	-	klart.	24:69	13. d.	-	klart.
5	b	24:60	11. d.	W.	-	klart.	25:60	13. d.	W.	-	mul.	25:59	12. d.	-	mulit.

Den 4 Det. Gulm. N. 9 e. m.

Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 28 Sept. til och med den 4 October 1770, födde: 11 Gökborn, 11 Slickborn, 19 Var wäide, samt begräfat 13 gamla Personer och 20 Barn. (o) utmärker at ingen förtöckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamla Personerna äro döde: 3 af Lungfot, 4 af Hetsig feber, 2 af Alderdom, 1 af Meuruse, 1 af Kräftödan, 1 af Mattande Sjukdom, 1 af Diabete, 2 af Wattenot. De 20 Barnen äro döde: 7 af Slag, 3 af Kopper, 1 af skänd Sjukdom, 1 af Kräpa, 1 af Lovken, 1 af Läkande sjuks, 3 af Hetsig feber, 2 af Bröstsjuks, 1 Öddödt.

Namnen på de gamla döda Personerna äro:

(St. Nicolai) Ptitiker = Strickaren Nils Möberg, 72 år gammal. — Hustru Charlotta Dahlberg, — 4 Barn. — (St. Clara.) Pientenants = Ertan Greta Rudenskjöld, — 3 Barn. — (St. Jacob.) 1 Barn. — (Riddarehelmen.) (o) — (Sjka Församlingen.) (o) — (St. Maria.) Capitainen i Holländsk tjänst, Wälborne Herr Joh. Georg Sternlew. — Jungfru Gertraud Holst, 65 år al. — Bagaren Fried. Hjört, 93 år al. — Jungfru Brita Lisa Örnwall. — Murare = Gefäljen Anders Sundmans Hustru. — Drängen Anders Gröndahl, — 1 Barn. — (St. Catharina.) Skeps = Simanerman And. Cet. — 5 Barn. — (Kongsholmen.) 1 Barn. — (Kämsa Församlingen.) (o) — (Fransiska Församlingen.) (o) — (Ludugårdslandet.) Sjuke = Tull = Inspectoren Nils Salans Enke = Fru, Wälborna Fru Eleonora von Schmidt, 73 år al. — Högslagare = Gefäljen And. Walmström. — Skepsstimmeman and. Huselli Hustru, Brita Erikdotter, 75 år al. — 2 Barn. — (St. Olai.) (o) — (St. Johannes.) Hof = Snickare = Ertan, Brita Magdalena Rydbeck. — Wagnmästare = Gefäljen Peter Lindblad. — 4 Barn. — (Stora Varuhuset.) (o) — (Skepsholm.) (o) — (Danwiken.) (o) — (Sabbatsbergs fattighus.) (o).

Uti Kongl. Artillerie = Församlingen, äro ifrån den 1 Septemb. til och med den sista Dito 1770, födde: 6 Gökborn, 6 Slickborn, 3 Var Wäide, samt döde 3 gamle Personer och 6 Barn.

De gamle Personer äro döde: 1 af Alderdoms bräckligheter, 2 af Lungfot. De 6 Barnen äro döde: 3 af Slag, 1 af Kopper, 1 af Kräpfeber, 1 af Hetsig sjuks.

Namnen på de gamla döda Personerna, äro:

Pientenanten Joh. Ek, 75 år gammal — Afstedade Handlangaren Peter Martin, 66 år al. — Gensalderaren Ewen Lind.

Utskillige Kundgibrelser.

Wid dödsfall brukeliga Notifications = Billetter, finnas i Kongl. Tryckeri = Woden för 3 bre K:mt, och äfwen Iedes Wist = Billetter til samma pris.

Sorgebeck = Papper med swarta fanter, brukeliga wid dödsfall, finnas i Kongl. Tryckeri = Woden för 9 bre Kopp:mt stycket.

Hvets = Contracter, finnas uti Kongl. Tryckeri = Woden för 12 bre K:mt stycket.

Hvets = Sedlar tryckte af alla möjeliga slag, finnas i Kongl. Tryckeri = Woden för 6 bre K:mt stycket.

Oriets = Sedlar för Tjank = folk, af flere slag, finnas tryckte uti Kongl. Tryckeri = Woden för 6 bre K:mt stycket.

Uti Hof = Wofhandlaren Nlbergens Woklada, finnas 3 nyligen utkomne Tabeller: som säljes för 3 Daler. Den 1:sta Tabellen visar Kopparmonnets förhållande efter Wärel = Couris emot Riksdaler Species och Silfwer, jämte de förnämsta Handels = warors wärden i solje derofter, ifrån 36 til 72 Marks Cours, med en riktig uträkning öfwer Banco = Sedlarnes rätta förwandlings = wärde uti Riksdaler efter 1694 års myntfot. Den 2:dra Tabellen utskafar Guld och Silfwers förhållande emot hwarandra, jämte deras evaluations = pari Kopp:mt, samt Wärel = Couriens beskaffenhet emellan Sverige och de fläse Utrikes Wärel = orter, Ducaten räknad ifrån 18 til 40 Daler och Swenska Riksd. ifrån 9 til 20 Daler K:mt; samt 6 Dalers = Måten och 6 Dalers = Sedlarnes förhållande emot hwarandra ifrån 36 til 108 Marks = Cours; hwaren bisogas en Calcule öfwer Penninge = Kontagars förluster genom dyrtet och Sedelmyntets förändrande wid upstigande Wärel = Cours; tillika med intressens förhållande efter Couriens stigande. 3:die Tabellen utwinar Species = Månts rätta Wärel = pari uti Guld och Silfwer ifrån Sverige och Hamburg på Holland, Fran = rike, England, Portugal, Spanien och Wenedig; jämte en kort underrättelse om den rätta halten af de fläse Europeiska Staters mynt, så til stor sem forn, och i solje då efter förhållande pari til Sverige och Hamburg, hwilket allt är med mycken noggrannhet utarbetadt; och tjänar de H:ns. diande, samt hedrar des Författare.

Kort Afhandling om en Syndares Sanna omwändelse til Gud, är nyligen tryckt; och finnas til salu uti Heselbergs Woklada, för 1 Dsl. 16 br.

Som Hans Kongl. Maj:ts kunnat Dentilen Anton Campioni Nådigt tillstånd, at hästades awars = blifwa, och des kundskap obeh = drat utöfwa; så eftererar han sig til rienst at dem, som wisja låta sina rådbere rengöras, eller med Tand = storkom äro beströade; äfwen som han löstwar, at utan beträning wisja på fattigt folk tilhanda; han logerar hos Wruquingmästaren Dahn i Huset No 7 på Wägel = Långgatan til höger från Zems = Torget.

vidning i dylika arbeten; och är han försedd med högst förnäma Herrars vittnesbörder, så väl om des goda frägd som des färdighet i öfwannande arbeten, samt äger fermité i en annan kundskap, som häder til hans Profession i hvariehanda Stål-Årketen. Adressen på honom behagas intimeras i Dagligt Allehanda, då han genast vil göra sin wördfamma udmattning.

För rätta ägaren är följande Michaels-Dag, som var den 29 September förfömit en spökantig utarbetat Skillpaddes-Äggsdosa med Silfwer-Schmier, något bräcklig uti ena ändan af Schmieret, samt en liten spricka på Locket uti ena hörnet; wid öppningen på Locket en Silfwer-Vät arbetad i wäger, den som samma dosa kan tillräta Kassa, behogade gifwa det tillkänna uti Sausboden wid Lyssa Kyrkan, och den som samma dosa kan K:mt förkylas. Är den påkostad, wil ägaren henke wilsa.

En abeles nu och ganska stark ystiska Wagn, klädd med fint gult Kläde, och hela Womsta Glas, tjenlig at bruka så i Steden som på Resor. Äfwen en något brukader, men ganska litet Vis a Vis, samt en twåstfig Wagn, tillstå med en Chaise och des tillhörige Sele, hwilka alla äro til salu, och kunna bests hos Saelmakaren Gint på stora Nygatan, samt det noagste påser med horom acceleraras.

På Norrmalm och Östra Trögårds-Gatan uti Liljeswårdska-Gården nedre wid Ejd, är en stor Sten-Wod, och därjämte en i pluggnirgs-Mats til at hyra, och den samma kan wara tjenlig til Spannmåls-Wod, hwartil är både Ejd- och Landwäg; underrättelse wil äre sås i hwestra Huset en trappa up.

De som skunda at lera Complete Brudkerudar med Krans, Krona, Touweler och nomodiga hår samt all öfrigt tillbehör; kunna därom få underrättelse i tre trappor upp uti Gra Ste. huset No 121, på Hornsgatan, emellan Södermalms-Berg och Mariä Korska.

För rätta ägaren är följande Ebitag uti Huset No 22 på Hornsgatan bortkoppat et frunt Spanst rör med hr.: Elenderis Keapo och Silfwer hestig fring knoppen; Den samma som der uphittas, ware så Christlig och inflamma det uti något Tricerie-Woden, och bekwär skal hederligen förkylas.

Woligen i kommen fullkomlig god Selländsk Sill uti Orton och Serfondelar, finnes til salu uti Huset No 93 wid Stora Nygatan nära intil Kori hunn belägit, til mindre pris än förut varit.

En nu, aldrig brukad, Samnets-Mäsk, och röd Siden Sattins Wäst är til salu, hwarom underrättelse fås uti Handelsmannen Hissings Wod på Kungsgatan. Gifwes tillkänna, at Hellerstedts Weibel-Porterie drages alla dagar ifrån kl. 5 til 9 efter middagarne, uti des Wod i Stora Kyrkoförelsen.

Om någon skulle waga hugad at hyra et Ad irgshälle med Sedel och all tillbehör; kan sig annälå i Huset No 112 och St. Johans Gränd i hberet af Härlidsgatan.

Hos Handelsman Neh. Grundberg, bornde på Hornsgatan, fås underrättelse om en wacker egendom för herberligt Joff, med eller utan Trögård.

uti Huset No 77 på Drottninggatan, finnes Stalrum för fyra Hästar, et rum för trene Wagnar, samt Kammar; härom lännos underrättelse uti samma hus en trappa up.

Twåne Hästar Wernskoppar til säran, 10 quarter höga och emellan 5 a 6 åro gamla, är til salu; hwarom underrättelse lännos hos Hufwisen Bergstedt på Niddarhus-Gården.

Oktober Månads Taxa.

Hwarefter följande Persedlar stola försäljas i Stockholm år 1770. Kopp:mt.

Wod til et dre K:mt för waga:	En Lamma Episel	1: 8 dre.
Int Hwarebröd et och et herdedels Wod.	En Gals-Makare Wrånwin a 7 baster	
Det så kallade Fransta Wod et och et 4:ls Wod.	Kanwan	32: 16 —
Dito mindre int et och et halst Wod.	En Kanna godt Dubbelt W	31 —
Öfrade Wodbröd tre Wod.	En Kanna Dubbeltöds Swagbl eller	
Dito öfradt Wod fem och et halst Wod.	bättre Wältids-dricka	16 —
Dito Wältidigt fem och et halst Wod.	En Kanna Enkelt W	15 —
Et Kat Dubbelt W	En Kanna Et fältöds Swagbl eller	
Dito En Lamma	sämre Wältids-dricka	7 —
Et Kat Dubbeltöds Swagbl eller	En Kanna Wrånwin	8: 16 —
bättre Wältids-dricka.	En Kanna Ödt Wält	24 —
En Lamma Dito		
Et Kat Et fält W	En Wilt färlit Dre Stur- eller Wwige-fött	14 —
En Lamma Dito	En Wark hel eller Koff god gidd Mats	28 —
Et Kat Enkeltöds Swagbl eller	En Wark Kwamferding dito	24 —
sämre Wältids-dricka	En Wark W afwärding dito	30 —
En Lamma Dito	En Wark Färlit	24 —
	Weda Drickes-Pam säljas skicket 8, 11 a 14 dal.	
En Wark Wador - 20 dre	Järst Tjst:	
Stundra 20	Giers - 20	Abborrar - 14
Frägen 25	Därf - 20	Id - 8
Stöd - 20	Större Wadder 20	Sif - 6
	Windre Wadder 14	Wörter - 6

Stockholms Hefo=Blad.

Lördagen, den 27 October. 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R N E N.

Om Wanen och des Lagar.

Sextorius berättar, at en, som tjugu år lefwat i ett swårt fängelse, blifwit hufvlig, så snart han kommit i frihet, och at han, waktadt goda Läkemedels brukande, ändock intet kunnat blifwa rätt frisk, förrän han änneligen, wid et gifwit tilfalle, åter blef insatt i samma fängelse. Den bekanta *Proceros* måste, då han wille sin utur sitt långwarariga fängelse, öfna et fönster, til at föst wänja sig wid den fria och rena Luftens och jag har kände et Gruntimer, hwilket så många är wilsats i sin Kammar, at hon öfwen i den bästa årstiden intet tordes öppna något fönster, emedan friska Luftten gjorde henne wanmächtig. De *Gawiller*, som beständigt bo under jorden i några Salt-Bergwerk, lefwa i denna Luftten så friska, som de kunna hufva. Somlige äro så wana wid den terra, andra wid den friska Luftten, at de intet kunna trifwas i någon annan. Foglar, som länge sutit i ullarne rum, blifwa hufe och dö, så snart de komma i fria Luftten. Huru många resande blifwa icke hufe, då de lämna *Fäderneslandet*, och andas främmande Luft? Huru dog intet det oföreliga felket bort, som Angor, hwilka gjorde *Kors-tågen*, då de kommo i dessa främmande *Länderna*? Dylka observationer förwänto *Paul Zacchias* råda de hufe, at öfwa den Luftten i *Fäderneslandet* wid hwilken de wero wana, om också denna Luftten wero sämre än den, i hwilken de befundo sig. *Wanen* gör *Fägarena* förwägn, at de som *Cicero* säger kunna uthärda nattetiden i snö, och dagarna i den starkaste fohetiten. *Soldaterna* bewisa också detta. *Vegetius* anmärker at de försäna'ie *Fält-herrar* öfmat sina *Soldater* wid regn och snö, hwarigenom de hållit sig friska uti *Lägeret*, och i striden blifwit starka och hårdige. Jag kan ännu taga *Wohlförare* til witnen, hwilka resa dag och natt i den hårdaste wäderlekt; ja *Arbetsfolk*, *Bönder* och alla *Landstjelpare* bewisa dageligen igenom sina exem-

pel, at all wäderlekens wåld på dem ingen ting uträttar. Men wid all detta äro några omständigheter at märka. De sista af detta felket äro födde af starka föräldrar, och från barndomen blifwit gifne til pris at *Elementerna*. Man räknar icke dem, som under wanans läro-år emkomma, och lifwa de samma, som reban blifwit *Hjältar*, blifwa ofta ofdrwarandes angrepne af sjukdomar, som förta dem i grafwen. Då således människorna igenom wanen skola upfödas at blifwa mer än allmän starka och friska, måste det intet emkomma på et tjog mer, eller mindre af dem. De *Ostiaciska Tartareerna*, som säga *Länder* igenom och kunna uthärda all wäderlekt, wero utan twifwel *aktitare*, om de intet så hårdt upföddes. Man kan tänka huru många måste emkomma af dem, då *grimmarna*, efter *Webers* berättelse, föda sina barn på sina resor påändes, och snart efter födslen, antinden nedgräsa dem uti snö, eller lägga dem emellan de warma bröfsen, och så förättat resan med dem. Men de, som sedan äro bitrige, blifwa och desto fastare och hårdigare. Et *Tartar-barn*, som uthåller det profwet af snart efter födslen doppas i watten under isen, och en *Kors*, som på byligt sätt upfödes, läree icke känna någon öfögelighet, då han sedan wid manlig ålder utur hea badet springer i floden, som är full med is; utan detta är honom snarare en angenäm swalka. Allt det starka felket, som triumphera öfwer naturen, hafwa reban i första åren af sin barndom lagt grunden til denna hårdigheten, då ingen frågade efter om de blifwo wid lif eller ej. Igenom denna hårda upfostran kunna *Lapparna*, *Schwitsarna* och några *Bönder* bjuda den hårdaste wäderlekt spetsen, wera känslösa emot den bittraste köld, och uthärda alla *Krigets* besvärligheter. Det synes sålunda härutaf, at detta felket icke kan wera något exempel för oss, så wida wi icke blifwit födde af så starka föräldrar, och reban i första barndomen äro förwande.

De orentligaste utbildningar, hwilka omåliga människor icke kunna uthärda, äro för dem,

Isom därwid blifwit mane, ofta i en förefinnig. Wegs curerade en Skeppare, som af den goda lukten, wid en Fäst på Hofwet, råkat i nästan dödelig wannagt, därigenom ai han lade honom wid hafstranden, och betäckte honom med gottja och andra orenligheter som komma från Isön, hwarutaf han efter föra timar blef frisk. Salmouth berättar om en Stårprättare, som igenom lukten af et afstråde blef upväckt utur en dölit wannagt, och Lemnius talar om en Bonde, som af Speceri-lukten på ett Apotheque blef wannagtig, af han genom lukten af dynga kommit sig före igen. Redan Strabo har anmärkt, at Sabæerna, som blifwit sluke af wälsluckande saker, hultis med lukten af upstängt här och hark. Sådana människor likna Kudorna, hvilka leswa i orenligheten, som i dears Elementz och ändock finner man, at sådana starka människor underfundom plötsligen tillfäst lifwet af en häftig rank, hwaraf finnes exempel i arket som handlar om de slags förgifter, som werka gendem lukten.

I Gomo bres, som finnes inryckt i et af mina ark, äro ärskillige exempel om dem, hvilka wändt sig wid besmyrkelig mat och drink; men man gör sig nytta af der som mot slutet i derta breswet säges, då man wil efterapa sådant. Emedlertid är det wist, at wanan också härenti wälar en besmyrkelig magt. „Mat och drink wid hwilken man är wan, säger Hippocrates, såles lätt, ehuru den af naturen är skadelig, men omantlig spis lete, ehuru den af naturen är gods och han slutar härutaf at alltid lika slags födda är tjänligare, än at göra mycken och hantig ändring däruti, om man också skulle wälja bättre födda i kallet. Alexander Magnus måste uti Indien förbjuda sina Soldater at njuta afwen den spis, som war sund, emedan folket af owa-

na dogo därutaf. Lika så sant är det, som Celsius säger, „at allt det som strider emot wanan, det må wara hårdt eller mjukt, är skadeligt för hälsan.„

Sjelfwa widböstigheterna i mat och drink kunna blifwa til en wana. Då den Sicilianiska Tyrannen Dionysius i en belägring icke kunde suppa och fräga, blef han mager och torkade ut, til des han fick börja sitt förra lesnadsätt igen. Jollhultar kunna om mornarna, då de dnuar äro uplura, knapt stå på benen, men sedan de längre fram på dagen fått et rus, gå de så stadigt, som om de nög hade rätt wäl utlofwit. Många af dem suppa til sista bognablicket af deras lesnad, och må wäl därwid: sy werkeligen skynbar man på deras ändalykt, om man med afwäre wil undandra dem bränwinet. Sanctorius afsäddde en Grefwe i Ungern från nottjandet af de starka winerna: men han blef wid lätta winers brukande så afmattad, at han nödsakades återwända til sina starka winer. Sådana wanor måle iniet reta någon til efterblid; ty sjelfwa öfningen, hwarigenom de ärhållas, fördärfwar hela naturen i sådan grad, at man knapt ärhållit den sökte särigheten, förän man redan ser, huru nära man är den förestående snara undergången. Wepfer har sedt en, som utan skada kunde matkedbladrats nedswälja kokande smör; och Pechlin anförer en aman, hwilken så wändt sig wid det stänkande Beunswattnet i Holland, at han wid en äkommen swaghet i magen, ändock måste dricka denna honom förbudne drink, ehuru upskodt och med krödder blandat, hwaremot alla winer wore honom så osmakelige, at han warit nödsakad upblanda dem med watten då han skolat dricka dem.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Det.	Nl. 8. f. m.				Nl. 2. e. m.				Nl. 9. e. m.			
	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.	Var.	Therm.	wind.	wädl.
21	b	25:40	11. d.	S.	1 mult.	25:40	12. d.	S.	1 mult.	25:55	10. d.	- mult.
22	o	25:30	12. d.	S.	1 mult.	25:29	13. d.	S.	1 man.	25:29	11. d.	1 ragn.
23	o	25:15	10. d.	d.	1 ragn.	25:16	10. d.	d.	1 ragn.	25:5	10. d.	1 ragn.
24	d	25:10	10. d.	d.	1 ragn.	25:15	12. d.	S.	1 mult.	25:20	10. d.	1 mult.
25	d	25:25	10. d.	S.	1 klart.	25:34	12. d.	S.	2 klart.	25:35	8. d.	1 klart.
26	d	25:50	10. d.	SW.	1 mult.	25:50	11. d.	SW.	1 klart.	25:50	19. d.	- fersm.
27	b	25:50	9. d.	SW.	1 klart.	25:49	12. d.	d.	- mult.	25:49	10. d.	1 mult.

Den 18 Det. Ny N. 8. e. m.

År 1770. d. 27 October. Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 19 October til och med den 26 Dito 1770, födde: 16 Gofebarn, 20 Rikebarn, 24 Iar wäde, samt begrafna 15 gamla Personer och 19 Barn. (o) utmärker at ingen förteckning ifrån den förjämli en i femmit.

De gamla Personerna äro ddde: 4 af Lunatör, 3 af Kung Teber, 3 af Ulderdom, 1 af Wårnshörd, 1 af Stenofktion, 1 af langmaria sjukdom, 1 drunkad. De 19 Barren äro ddde: 10 af Koppor, 6 af Slag, 1 af Wattufot, 2 af ofånd Sjukdom.

Namnen på de gamla ddda Personerna äro:

(St. Nicola) Stats-Commissarij Kinder. Scholman, 79 år gl. — (St. Clara) Stens-Timmermannen Anders Högbergs Hustru. — 5 Barn. — (St. Jacob) Konal. Secretären och Wiro-Notarien i Kongl. Cancellie-Collegio, Wålborne Herr Anders Peltierna, 62 år gl. — Företvare-Gesällen Olaus Wallerström. — (Middareholmen.) (o) — (Östka Förämlingen.) Jungfru Catharina Eleonora Maas. — (St. Maria.) Jungfru Maria Dahl, 60 år gl. — Strumpwäware-Gesällen Petter Plomgren. — 4 Barn. — (St. Catharina.) Sijmannen Anders Hammare, 79 år gl. — Afare-Werdiman Petter Nyman, 86 år gl. — Timmermanns-Skudman Catharina Åberg, 70 år gammal. — Timmermanns-Enkan Signa Lierberg. — 1 Barn. — (Köpingholmen.) (o) — (Kistka Förämlingen.) (o) — (Kraniska Förämlingen.) (o) — (Vadgårdsländet.) Kort-fabrikören Carl Eric Högman. — Garfwäre-Gesällen E se Kullmans hustru. — 4 barn. — (St. Olof) Enkan Anna Berg, 70 år gl. — 4 Barn. — (St. Johannes.) Sidenwäware-Änkkan Johanna Wira Wroeg. — 1 Barn. — (Stora Wårnhuset.) (o) — (Skapholmen.) 2 Barn. — (Danwiken.) (o) — (Sabbatsbergs Sattighus.) (o).

Årstillige Kundgibresser.

Wid dddsfall brukelige Notifikations-Billetter, finnas i Kongl. Tryckeri-Woden för 3 dre R:mt, och äfwens ledes Wist-Billetter til samma pris.

Sorgebress-Papper med swarta fanter, brukelige wid dddsfall, finnas i Kongl. Tryckeri-Woden för 9 dre Kopp:mt smeket.

Hörs-Contracter finnes uti Kongl. Tryckeri-Woden för 12 dre R:mt smeket.

Hör-Sedlar tryckte af alla möjliga slag, finnes i Kongl. Tryckeri-Woden för 6 dre R:mt.

Olofs-Sedlar för Tjenstfolk, af flere slag, finnes tryckte uti Kongl. Tryckeri-Woden för 6 dre R:mt stycket.

Märkwärdigt Wref om förmige Souveraine Konungars sel och swagheter, säljes i Kongl. Tryckeri-Woden för 12 dre Kopp:mt.

Wöcker och förwillelse för Swenska Folket, i Politiska saker, är nolligen af Trycket utkommit, och säljes i Kongl. Tryckeri-Woden för 12 dre Kopp:mt.

I Holmbergs Bokläda finnes följande Böcker til salu: Historiske Märkwärdigheter och Swanska Håber, 4 delar, 24 Dalr R:mt Cedetbourgs Beskrifning på Staden Schiberg, med Koppst. 12 Dal. Swca Nikes styrelse efter Grund-Lagarne, 6 Dalr. Fela en människas plikt och skyldigheter, a 6 Dal. Michaelis Inledning til den Östiska Öbedegien, a 8 Dal. 16 dre. Barthlon Argents, en artig Roman, a 21 Dal. Wådenes ordning til Sallsheten, inbunden 4 Dalr 16 dre. Neumachers tilgånge til Jesu Christi Nadanöl, a 3 Dalr. Quirfeldts Wregårds-Sällskap, W. B. 4 Dal. 16 dre. Schwerts Guds Wårnas härlighet och salighet, a 36 Dalr. Pontopidans Wros-Spegel, a 5 Dalr. Dito afhandling om Själens ödbblighet, a 4 Dal. 16 dre. Kewarmynt.

Fertfattning af Wref til den Öwålduge Gwanskaren öfwer den oförmodeligen utkomna Twisten om Grasse och Östralis-Warna Wåit til högre Amterren, är nolligen af Trycket utkommit och säljes hos Wöhandlaren Schindler för 18 dre R:mt.

Uti Boklädan wid Middarhus-Torget är til salu insatt: Weneroni Italsiska, samt Möllers Fransiska Lexicon, nånke Wolaan: Äfwen finnes här föda Edition af Tunelds Geographis öfwer Swerige.

Enligt Daalks Afshanda den 14 Augusti eller No 128 samt Post-Tidningen No 64 och 29, påminnes anntertigare, at de som ha wå ritwårskningar eller upprädlade Wager af den så kallade lättra Eds-Dulen, behögher derat til Höfshöfse Kongl. Krigs-Collegio, eller gemem öfwer-Directorens Kystmuller löta inleman sina Wrosver med afaste negaste Wrefter; hwarester; enligt författningarne, Wpmanings-Auctororen kemmes at anwållas; blifwandes deras egen Kuld iour detta försummar, om de sedan woid denna betydande Afhandling med afslifande saks wåder warba förhöghene.

Con de så flöde Hus-Curer, of hollsta en des hast til wosinnare flera Mediet, plåga icke sällan öfweroge det allmänna, om dens ödder och förtäflighet, så har Landläkarens D. Scherpetas Es sa Eva Christ. Wender förtat ifrån Edermanns-Loga, och nu bor uti det Wermaniska Huset uti Petter Wunders Backe, när man går utöfwer wid Stads-Hu: t, flera Tobaks-Skyler på hwara handen där Kroppan är utaa för Huset med blomwerk af Jårn, bordt härmed tillfåna gifwa löflande hent e bekanta, och flera gånger, då annan kot ej wetar hieska, beprednade Läkemedel. 1:0 för Pärböldor, därat stor smärta plågar orisfas, 2:0 för Kullslag, iour det i allmänber kallas, 3:0 för allahanda ödder chwad namn de funna haima, 4:0 Läkemedel för Podager-Smårtau hwarige

nom välfärd innan 24 timmar tillås, 5:0 för svulnad i Hjärtkärnan, de må söka sig hvar de vilja, och när 3:ne omslag sedt blifver Curerad, 6:0 är och till hands Läkebed för all annan svulnad och värk, undantagande Torrdärf, solta Klusar, Kråmveran och invärtes sjukdommar åtager jag mig icke. 7:0 En Salswa för Kullbrand, at se om det derifrån kommer, då sås et preparat af silfat, kunna en hvar så det för berättning som det skundar och hvar det skal brukas. 8:0 Bot för svulnad och tandvärk som orisar svulnad. 9:0 För föräcktä senor hvarjagom de åter kunna komma till rätta igen och det bortvisade föttet så sin första. 10:0 Läkemedel för brännfår. 11:0 För Mattfår, och 12:0 kan och hos ämbetsnämnde göras Bräckand bode för unga och gamla, varandes genom flere Curer redan för detta bekant, af ämbetsnämnde Läkemedel, ej böra så namn af Charlatarnerie.

En ny brunnmålad Döf, tillräckelig för med 3 huller inuti, eller 6 afbetsningar, och 2:ne Fätkådor, är till salu, och kan bestes hos Glasblåsaren Woldeman vid Enka Kyrkan i Hörn-Boden der Wollådan för detta värd; Om priset sås underrättelse hos ägaren som bor i nedersta Wåningen af Huset No 119 på stora Ny:Gatan, icke långt ifrån Riddarhus-Torget. På senare stället finnes en ny af Tricket utkommen Skrift, kallad Fortjättning, Breuvel till den omåldoge Granskaren öfver tvisten om Krälle och Ofråkemanna rätt till de högre Åmsbåren, för 18 öre sticket, jämte Breuvel för 30 öre, och större delen af de öfrige skrifter i samma ämne.

Uti Handelsmannen Jacob Wiertmans Bod, belägen vid Stora Smedje-Gatan, öfve till höger ifrån Stora Ny:Gatans Brinken, och öfve till vänster ifrån Ny:Bro, försäljs både i Partier och Minut, af alla sorter ny nyligen inkomne Stors Vinne-Tabacques och Alingsås Manufacturie-Tillverkningar, så och, utom alla sorter Mjölk och Elden-Warer, alla de Nypper som för detta uti flere är funnits i Fru Deuns Bod vid Stor-Torget. På samma ställe är af en nyligaste person tillkomna ägaren en Korg, den ägaren kan ägnas.

Et angelör Gif:lle gjordt af Charleson i London, med Siltw:er-Taxa och Minut-Wisare med en roid Uret hängande Stältråds-Kassa, är för rätta ägaren om merom den 18 October, å Drottninge-Gatan förlorad; hvilken om bemäktat uti uti Wästra Kongl. Stalls-Kylen, förna börren till höger, kan lämna någon säker underrättelse, har för sig beqväm at undsa hederlig wedergällning; skulle samma ll vara pantsatt, löfwar ägaren det at inlösa.

En Ungkarl om 31 års ålder, skundar en Inspectors-Beska hos något Herrskap på des Gårdar; är hemma uti Kristvande och råttande; hafver också sin Faders Cautions-Skrift till säkerhet för sin person; underrättelse om honom sås på Nyer uti Måner Samuels Strand up vid Månare-Banan hos Madame Anna Häger och Husset No 3 i en Trappa up in på Gården.

För någon tid redan förlorades en Ring med et Frantimmers-Porträtt under Glaset, ligandes uti et litet grönt Boueval; dessra Ringen kan dynas med ett gängse som är på sidan. Den rättstingde som vil den till sin ägare återfå, har at undsa en hederlig bekväm uti Strump-Boden på Noremalm's-Dorg.

Wifwens tillfåna, at uti Tellerstedts Hus af Wåningen 2:ne trappor up till at hora. I samma hus en trappa up, dynas et Lotteriet badanester alla dagar flecken 3 eftermiddagen, då insättning göres till 1, 2 a 3 Duker Koppenit, och efter Fortnarens eget behag; Där finnes äfwen 12 Enkanger till salu, gjorde med Penna af en stor Måtare, öfver hela Christi tidande.

En Rickelig Man, som 2:ne gånger förut intimerat i Dagslig All-handa, at wisja emottaga hederligt Kollt Wærn uti Information, antingen uti Wensjon eller ell:st, tillhörer annu sin tjänst häruti, emot billigaste wedergällning; underrättelse om honom sås i Kongl. Fredrik-Boden.

Uti Åld-Ståndet på Kreds-Gatan bredwid Salsw:er-Boden, lönnas underrättelse hos Bokfästaren Anders Werstedt alla förmiddagar flecken 12, om några och 20 stycken ny inkomne rätta Lybba Serslor, hwarell de äfwen kunna bestes.

En fast Egendem belägen uti öfra Kongs-Tacken, Amarteres Brödadalen No 5, är till salu, bestående af 6 eckrum, en stor inmurad Panna, et stort Sähus, 3:ne Stall med tillräckelige Wäddar, 2:ne goda Kallare, en stor instängd bakstom med Åder och Wed-Bodar.

Som till den nu förestående Capellans-Hus Byggnaden i St. Catharina församling här uti Stockholm, årfordras 60 a 70000 Murtegel; Ålta warder sådant bärmedelst tillfåna gifwit, på det at den som wil åtaga sig samma quantum skänna, emot någorlunda billiga pris, antingen nu i wdt eller wid bidden af nötkommande Wår, måtte derom kunna se för des hålde; annåla sig hos Krets-Wårdarne Herrar Lund och Pheou, samt med dem om betalningen öfwerensamma.

Uti gata Trä-Byggnaden nedanför Sval-Banken, och sadet emot Weneahöldiska Huset, finnes Wagns-Nam at hora.

En Rickelig och wäl artad manliga, som tilldrene studerat, och nu nyligen onländt hit till Staden, åfrundar Condition på något Contor eller i någon Handels-Bod, eller och at blifwa astagen, hos någon at hjälpa till at skrifa, emot hederlig wedergällning; underrättelse sås i Tobaks-Boden midt emot Posthuset, om honom, och hwarest han bor.

Des Guld- och Siltw:er-Årketaren P. Petzelius, beendes på Ny:Bro midt emot Kongl. Stallet, sås underrättelse om en förguld Siltw:er Brud-Krona, som är till salu.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådiga Brev rörande Stats-Wälfærd. Dat. d. 15 Augusti 1770. -
Förbon, som kommer at brukas under Deras Kongl. Högheter Kron-Prinsens och Prins Friedrich Adolphi
företagne Utrikes Reis. -
Kongl. Maj:ts och Rikens Kammar-Collegii Rungdelle, angående Res- och Storliffs-Delningarne i Sitt
Lond. Dat. d. 24 Julii 1770. -

Stockholms Wecto-Blad.

Ebrdagen, den 3 November. 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R N E N.

Om Wanån och dess Lagar.

Sen hvilken menniska wille wåra så ursinnig och wånja sig wid fökande Smör eller raffin watten? Man bör intet wånja sig wid någon ting, hwarwid håkan eller lifwet afwenyras. Til denna Clafen hdra också läke-medlen och förgifterna, i synnerhet sem många söka aningen berödm eller nytra uti at blifwa wane wid dem. Jag har redan ofta klagat öfwer många friska menniskors onödeliga begär at bruka läke-medel; och hellsra den wanån som man derigenem erhåller, at grunden hwarföre man bör lära blifwa det. Galenus tablade redan det månateliga purgerandet, af den orsaken, emedan det gjorde en elak wån. Celsus warnade, at man wid friska dagar icke borde bruka något läke-medel. Efter wanåns lagar wårka läke-medlen desto swagare, och ofrare man behånar sig af dem; och til hwad mest wil wål den sjuke laga sin tillfugt, då han redan som frisk wåndt sig därwid? Urfareneren bewiser dessa skadeliga följader, af alla slags läke-medel och förgifter. Et ofta brukat purger-medel gif ingen werkan mera. Theophrastus har kändt en person, som kunnat äta Ryserot, (Rad. Hellebori) hela händerna fulla, utan at derutaf gifwa öfwer, eller purgera. At bruka guld-silfwer förgifket, gifr detta medlet kraftlöst i Venus-sjukan. Det folket som uti guld-silfwer-grufworna måste arbeta, så de första dagarna en stark spottning; men sedan de omisder genom twång blifwit hållne at fortsätta detta farliga arbetet, uphöra de at salivera, och då de erhållit denna wanån, dö de. Garcias och Zorto förfätra, at en wis menniska dageligen ätit 10 gran opium och deröfwer, och om et helt lod har Sextus Empiricus et exempel; utan at nämna några flera i sednare tiden. Liban säger, at Ethioperna äta Scorpioner, och Mercurius, at West-Indianerna förtära grodor. Dnligt är hos oss icke håller öfbrdt. I Cadua och Rom har varit twåne barn, som ätit Scorpioner,

och en sticka spilsade Grodor, Fyrfoter, Ormar, Råttor och alla mjeter, med mjelen appetit. En annan at lefwande Fyrfoter, och Maskar med Peppar och Attrida. Om Spindel-ätare, som med dessa oröda mjeter ätit sig feta, kunde jag tillräggen utar Auioverne anföra många exempel. Galenus berättar om en gammal qwinna, som småningom wåndt sig at til mydenhet kunna äta Cicuta, och Sextus Empiricus försäkrar, at man af detta gifiet ätit 30 quinin utan någon skada. En Student i Halle wände sig förtära Arsenicum i tämlig mydenhet. Man ser härutaf, at en som onödigt wis rönjer sig wid läke-medel hells fönderbryter den bryggan, hvilken i nödfall kan tjåna at föra lönem til räddning öfwer sjuldemarnas asgrunder. Lifwen bruket af wåra ledambter, gåendet, ståendet, dansandet, ridandet, andandet, swåljandet, talandet, sjungandet, simmandet, färdigheten i at bruka hgra eller wånjra handen, ståndet med bogen, och tusende andra öbrelser och ställningar, bero på wanån, hon är grunden til alla de kroppsskieligheter, som hos mången menniska sätter sig i förbrändan. Tulpius berättar om en Fru i Angeland, at hon med tungan kunde tråda på en nål, knyta hårda knutar och skrifa. En Dansare och Lust-Springare sätta sig i största förbrändan. På samma sätt är det med kroppssstyrkan. En swager Gubbe, såger Hippocrates, kan lättare fortsätta et swårt arbete, hwarwid han är wan, än den starkaste yngling som är owan.

Jag har redan sbrut sagt, at wi oss kunna wånja oss wid förenställningar, och härutaf gifwa läntforna i synnerhet otaliga exempel. Ögonen lära at i mörkret se all ting helt tydeligen, då de först wånjas wid dunkelheten, sem kan se snartz Örenen hbrg intet det starka bullret, Nåsan lärer efter hand at förbraga smaken, och tunggan at tåta den obehageligaste smaken. De Lucedemoniske Ynglingarne wände sig så wid at tåta sin sk, at de låto piffa sig ihjäl, utan at gifwa en mine ifrån sig. Minnet, wetket, förut med seendet, sinnes-öbrytarna, eftertanlan, warts De

man tänja sig till, at det blifwer mechaniskt. Därför säger intet Kälger orätt, at hufwa kändandet allenast är en wanen. Moraeus hade redan samma infall: det wi hade at tillkriswa wanen både lifwet och hufwa wiskheten och intet förnustet, utan at hon allenast styrde wårt sinne. Hufwa studierna, hwilka eljest äro så skadande för de Lärdas hälsa, blifwa igenom wanen o-fadelige. Många gamle wisa, äfwen Malebranché, Casini, Newton, Hoffman, och Fontenelle hafwa derwid blifwit gamla.

Jag måste till et slut också nämna de naturliga affbringarna, hwilka hufwa härskar ganska mycket. Många meannistor hafwa af naturen blodiga durchlopp och blodkräkningar, hwilka intet böra fördrifwas. Volusius, om hwilken Plinius talar, blef hwilken 90 år gammal, wagtadt han alla år upgaf en myckenhet blod. Zacutus Lusitanus berättar, at en Fru Niu gånger låtit en Fontenell tilhoppa lätas, och Niu gånger deraf fått Pleuresie. Man har et exempel om en frist menniska, som allenast hwar femte wecka hade öppning. Många hafwa bespinnerliga smettningar, och många smettas aldrig af naturen. Om man wid sådana wanor, de må wara skadelige eller nyttige, wil göra någon ändring, så sättas man i största fara, och ärnär aldrig et godt ändamål. O! huru många nyttiga lärdomar innehåller intet denna enda afhandlingen för mina läsare och Limbetsbröder. En hel foliant skulle knapt kunna inrymma dem alla.

Om naturens omsorg för djuren öfwer wintern.

Su tager den bedröfweliga wintern sin början, och den som tänker hänga sig, han gör det i dessa dagar. De Londonska Döds-

storna utwisa, at af ser personer, som sjelfwilligt taga lifwet af sig, fem altid göra det i början, eller slutet af wintern, hwilket Ängelsmännerna tillkriswa den wid denna tiden mycket blåsande Nord- och Nordost-winden, och den köliga lusten. Til äfventyrs gör hufwa kölden också något härtil; ty det är bekant, at en för stark grad af den samma, liksom en för stark hetta, förstjalar Melancholie och ursinnighet. Busanus berättar om Genrich den 3dje, at des anstöder altid blifwit håftigare wid annalkande kold. Man har många sådana observationer, och hwar man wet, at den flygtiga arten af ursinnighet, som rus åstadkommer, når sin högsta grad, och ändteligen blifwer förwandlad till en dödelig sömnsjuka, om en drucken måste utgård någon stark kold. Förmodeligen är den wanen som många djur hafwa, at emot wintern krypa in utt hålur och wilda nästen, intet annat än wårkan af en sådan melancholie, som under denna bedröfweliga årstiden bewästraf sig deras sinnen, och ändteligen wid en tiltagande köld, förwandlas i en slags sömnsjuka, hwaruti dessa djuren tilbringa hela wintern, till dess wårrens åter annalkande wårma upväcker hos dem et nytt lif.

Jag lämnar denna tankan därhån. Men likwäl är dock så mycket wist, at om wintertiden hela naturen, och bespinnerligen Djur-Riket, får et mycket bedröfweligare utseende, än förut. Under denna tiden hörer man intet mer den sliga sången af foglarna i trädgårdar och stogar. De fyrfotade djuren låta intet mera i de wilda stogarna.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Det.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wadd.	Bar.	Therm.	wind.	wadd.	Bar.	Therm.	wind.	wadd.
27	h	25:50	9. d.	ÖW.	1 klart.	25:46	11. d.	S.	1 klart.	25:45	9. d.	1 mult.
28	o	25:26	9. d.	ÖW.	1 rågn.	25:26	10. d.	ÖW.	1 rågn.	25:25	8. d.	- mult.
29	c	25:30	7. d.	d.	1 klart.	25:30	9. d.	S.	- mult.	25:29	8. d.	1 klart.
30	o	25:15	9. d.	d.	1 rågn.	25:15	12. d.	S.	1 rågn.	25:15	9. d.	1 klart.
31	o	25:28	8. d.	ÖW.	1 mult.	25:29	10. d.	ÖW.	1 klart.	25:30	9. d.	1 klart.
1	z	25:65	8. d.	S.	- klart.	25:65	10. d.	S.	- klart.	25:65	8. d.	1 klart.
2	h	25:66	4. d.	W.	1 mult.	25:70	4. d.	ÖW.	1 mult.	25:71	5. d.	1 mult.

Den 2 Nov. Julm. Kl. 11 f. M.

År 1770. d. 3 November. Politie- och Commerce = Tidningar.

I Stockholm äro ifrån den 26 October til och med den 3 Nov. 1770, dödde: 21 Gosebarn, 21 Slickebarn, 17 Pår wåde, samt begräfne 20 gamla Personer och 22 Barn. (○) utmärker at ingen förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamla Personerna äro dödde: 4 af Lungset, 2 af Hetsig Feber, 3 af Älterdom, 2 af Wattnot, 1 af Nötsfeber, 2 af Lärande Sjukdom, 1 af Wädelig händelse, 3 af Slag, 2 af Skand Sjukdom. De 22 Barnen äro dödde: 9 af Kopper, 7 af Slag, 1 af skand Sjukdom, 3 af Hetsig Feber, 1 af Dorsten, 1 Dödsödt.

Namnen på de gamla dödda Personerna äro:

(St. Nicolai) (○) (St. Clara.) Kullnären Lars Hefelbergs Enka, 86 år gl. — Mur-Gesällen Ewen Lornberg. — 3 Barn. — (St. Jacob.) Jungfru Christina Edderberg. — 1 Barn. — (Niddarholmen.) (○) — (Lyska Församlingen.) Stads-Chirurgi Hieronimus Rieles Enka, Magdalena Westholm, 82 år gl. — Snekaren Tobias Wilhelms Enka, Maria Feyman, 77 år gl. — 1 Barn. — (St. Maria.) Sjömakaren Thomas Norström. — Lofafs-Spinnaren Lars Setterströms Hustru. — Sjömannen Thomsons Enka. — Timmerman And. Ehnberg. — 4 Barn. — (St. Catharina.) Kyrkoledaren Magister Lars Portman, 69 år gl. — Silspackaren Marcus Sandell. — Skräddare-Gesällen Ewen Pihlgren. — Timmer-Gesällen Eric Pundholm. — Målare-Hustru Antonia Bergman. — Sjöverkarare-Hustru Cath. Nordstrand. — 4 Barn. — (Kongsholmen.) (○) — (Finska Församlingen.) Commisjern Magister Eric Widenius. — (Kungälv Församlingen.) (○) — (Ladugårdslandet.) Postlagaren Johan Lindbergs Hustru, Ulrica Charlotta Hinsk. — Sjömannen Johan Hammarström. — Pigan Christina Berg. — 1 Barn. — (St. Olof.) Drängen Olof Söderholms Hustru. — 4 Barn. — (St. Johannes.) 4 Barn. — (Stora Barnhuset.) (○) — (Ekebyholmen.) (○) — (Danwiken) (○) — (Sabbatsbergs Fattighus) (○).

Åtskillige Kundgörelser.

Wid dödsfall brukelige Notifications-Billetter, finnas i Kongl. Tryckeri-Woden för 3 bre R:mt, och äftröns jedes Bist-Billetter til samma pris.

Sorgebrefs-Papper med swarta kanter, brukelige wid dödsfall, finnes i Kongl. Tryckeri-Woden för 9 bre Koppert skicket.

Hyses-Contracter finnes uti Kongl. Tryckeri-Woden för 12 bre R:mt skicket.

Hyr-Sedlar tryckte af alla möjeliga slag, finnes i Kongl. Tryckeri-Woden för 6 bre R:mt.

Ortolof-Sedlar för Hjennefolk, af flere slag, finnes tryckte uti Kongl. Tryckeri-Woden för 6 bre R:mt skicket.

Ifrån denna Månads början til detta års slut, emottages Prenumeration uppå Dagligt Allhandla med 3 ölar Kopparmyat.

Uti Hefelbergs Bokfåda i Nya Nådhus-Byggnaden finnes til köps: Walthazars Pomerisch Landes Berichte, 2 Bk. mit Schwarz Einleitung zur Pomerisch- und Mähligchen Justiz-Historie i Gef. Kr. W. 18 Dal. Gottfr. Arnold Wahre Abbildung des inwendigen Christenthums i Kr. W. 12 Dal. Affessor Höpplers Samling af äldre och nyare Kongl. Förordningar och Påbud, jämte Samtlet. Collegiernes Circulaire-Bref m. m. a 15 Dal. Claudi Aerarium Poeticum in 820 2 Dal. Sophia Brenners Poetiske Arbeten m. Koppl. i 420 15 Dal. Claire Traité de Pyrrhonisme, 4 Dal. Description de la de Ville Paris, avec fig. 1 och 2 Loin. i Kr. W. 27 Dal. Hübners korta Inledning til Historien, 6 Dal. Engelska Wägarwärdaren för de Swenska, 7 Dal. Wahrenders om Naturens och Mädens wärfan; tab. 3 Dal. Urval af några märkwärdiga Brev från den widt besante Wilkes i England, til Worderne Crafter och Hallisar, öfversättning, 1 Dal. 16 bre. En Adelsmans Förslag til flere Söslors upptagande bland Allkets högre Ämbeten, 18 bre.

Åf Trycket är utkommit; Proffen Carl Krögers Declaration för Punds Stifts Prästerkap, då Fögarbrödrne Ständets, wid sitta Riksdag, warande Talemans Brev, til Dom-Capitlet, om Proffen Krögers exclusion, blifs wit upläst, wid allmänt förhörd i Lund d. 10 October 1770, som för 12 bre sås hos Bokhandlaren Heltmer i Huset No 119 på Stora Ny-Gatan midt emot Fransiska kyrkan, där Wetenskaps Academiens Contoir förut varit. Där finnes och samma Proffs Förklaring, hwär de tillförordnade Revisorers anmärkningar emot honom, som i Ståndet blifs upläst, innan de i stadfäst sk beslut om des utelutande från Riksdagen, för 24 bre. Deuts Proffens Doctor Wallins samt Proffen Walleri Memorialer i samma ämne.

Uti Bokfådan i Stora Ärfö-Brinken finnes til köps: La Fille de la Nature, 12 Dqf. Eleve de la Nature, 12 Dal. Le Vrai Philosof, 6 Dal. L'ingenou par Voltaire, 6 Dal. La defense de mon Oncle Voltaire, 6 Dal. Discours sur la Liberté de penfar, 12 Dal. Discours sur Enoch & Elie, sur le bonheur i samma hand, 9 Dal. Professor Zschawitz om Europiska Staterna på Lyska i 3 nya Kr. b. 18 Dal. Discours sur les Mœurs, 6 Dal. Histoire Philosophique de l'homme, 12 Dal.

Som Handlangaren under Kongl. Art. Regimentet Anders Norman, wid Kongl. Art. Regiments Kriats-Rätten befändt, det han den 1 siddedne October slufft en sorkantig Järnsång uppå Wren utanför Järn-Wägen wid Mälare-ådan: så äfwer sådant härmed tillkänna, och det ägaren må kunna sig annåda, at samma Järnsång äro årerå. Äfwen äfwer härmed tillkänna, at den som misödt en sorkantig Stål- eller Järnsång, med Järnsaker uti, och hwilken för några månader af Handlangaren under Kongl. Artillerie Regimentet Waits W

man med Kere, wold Skeppsbron blifwit bortfulen; kan sig hos Regements-Wäbelen wold Kongl. Art. Regementet N. Dahlberg armåta, och de i samma Kista liggande Järnsaker återfå.

Någon är förkommen en ridd Saffians-Rosbok med gröna Silkes-Endren kantad, hwaruti lågo några primate Handlingar, dem ingen annan än ägaren kan nyttja, tillika med en Meyers af B. S. M. utgifwen, stor 200 Dal. Koppmit, och en på 90 Dal., som redan äro förbrukade, jämwäl et Porträtt til et Dödsb. Den som är så Christen och hederlig, at han efter någon erhållen underrättelse, derom wil gifwa K. M. för Rosbokens allena at undfå en certifikat af 18 Daler K. M., som är det dubbla wärde. Men skulle någon uplysning eller spaning fås och gifwas om Wapperen, ärläggas derföre särskilt 30 Daler K. M., så snart sådant blir tillkänna gifwit, antingen i redan af denna Stadens Kamrars-Rätter, eller i Huset No 86 en trappa up i Skole-Gränd den wold Dufka Koron.

För några dagar sedan är, utaf de lösgångne Järngallren på Hjera Borg-Gården utan för flera Kongshuset, en af 7 alnar och 9 tum lång Järnsida bortfulen, hwilken härmed allmänneheten öfverlåtit warder: Alligandens den, som om samma stöld någon kundskap har eller bekomma kan, at genast gifwa det i Kongl. Stort-Cancelliet tillkänna.

Skundas til Låns några Tusend Blåter, emot 6 proCents Intereße, samt första Inteck inget uti en Lande-Egendom i Skåne; hwarom widare underrättelse lämnas uti Wokladan snedt emot Stort-Kyrkan wold gamla Banco-Huset.

Natten emellan den 28 och 29 Octob. är af en ärlig Man på Glasbrufs-Gatan förloradt en Satt med hwitt foder, samt Sammers Treng och Knapp; Den rättfärdiga människa som samma upbitat, gifwa det tillkänna uti Huset No 117 midt emot Fransiska Kyrkan på Stora Ny-Gatan.

De som kunna hafwa några Klädes-waror eller Meubler til at förskjuta, och dem behogar til den ändan intänna uti Landsbödingen Gyllenborgs Hus på Drottninge-Gatan och Klädmålare-Boden därstädes, då dem allt nöje skal wäras.

En Yungfru wold 18 års ålder, som förstår Hushålls-hjutor, samt kan Frisera Hår och kanta med mera, är fundar tjänst hos något hederligt Herrskap; underrättelse om henne fås uti Klädmålare-Boden No 6, i Gränden wold Posthuset.

En mycket litet brukad, nyssigen efter nånst Facon, förärdigad Coupee-Wagn, inuti klädd med fint grønt Kläde och Moderne Mötning är til salu, för 3300 Dal. K. M.; underrättelse lämnas af Swärd-ägaren Damskräm i Huset No 16 på Drottninge-Gatan.

En Studerande, som äter färdighet uti Latine, Græskan, Hebræiskan, Historien, Fransiskan, Tyskan och Mathematiquen, ämnar Condition hos hederligt Herrskap eller uti något Contoir. Närmare underrättelse fås i Tobaks-Boden gent emot Posthuset.

Hwarst rätt goda Carins-Plommon är til köps emot skäligt pris. Lämnas underrättelse om uti Tobaks-Boden midt emot Owen Wintappares Gränd på Wäbeler-Platzgatan emellan Stora Kyrko- och Kåf-Drinkerna.

November Månads Laga.

Hwarefter följande Werfedar stela försäljas i Stockholm år 1770. Koppmit.

Bröd til et Dre K. M. bbr wåga:		En Tunna Erisöl	1: 8 öre.
Fint Hwetebröd et Lod.		En Hoff-Makare Brånwin a 7 daler	
Det så kallade Francka Bröd et Lod.		Kamman	52: 16 —
Dito mindre fint et och et 4:15 Lod.		En Kanna godt Dubbelt Öl	11: 4 —
Strådt Måghbröd tre Lod.		En Kanna Dubbelt Öl Swagöl eller	
Dito ofstrådt Bröd fem och et halst Lod.		bättre Mältids-dricka	20 —
Dito Mellansigt fem och et halst Lod.		En Kanna Enkelt Öl	18 —
	K. M.	En Kanna Enkelt Öl Swagöl eller	
Et Kat Dubbelt Öl	Dal. 49: —	lämre Mältids-dricka	10 —
Dito En Tunna	39: —	En Kanna Brånwin	8: 16 —
Et Kat Dubbestöls Swagöl eller		En Kanna Öre Milt	24 —
bättre Mältids-dricka	27: —		
En Tunna Dito	22: —	En Mef färst Öre-Stul- eller Dwinge-föt	14 —
Et Kat Enkelt Öl	24: —	En Mark hel eller half god gibbd Kålf	28 —
En Tunna Dito	20: —	En Mark framfærdig dito	24 —
Et Kat Enkelt Öl Swagöl eller		En Mark Raffberding dito	30 —
lämre Mältids-dricka	15: —	En Mark Kä-föt	24 —
En Tunna Dito	12: —	Goda Drickes-Lam säljas stycket 8, 11 a 14 dal.	
		Färf Fisk:	
En Mark Rudor - 20 öre	=====	Giers - 20	Abborrar - 14
----- Hundra 20	=====	Färf - 20	Ö - 8
----- Wæren 20	=====	Större Gäddor 20	Sif - 6
----- Wids, - 20	=====	Mindre Gäddor 14	Wörter - 6

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Kammar-Collegii Circulaire-Bref, til samtellige Herrar Landsbödingarne, angående den så kallade Dampons-Såden Dat. den 15 Augusti. -

Stockholms Wecto=Blad.

Lördagen, den 10 November. 1770.

Lärda Saker och Rön.

L A R N E N.

Om naturens omsorg för djuren öfwer vintern.

nsseferna lämna luft-kretsen tom, och hsefwa Fiskarna undangbomma sig på vattnets djup. Så hederstlig denna åsyn är för oss, så är den dock wiseligen werkan af en högre wisheit; och den synbara bidden, i hwilken hela Djur-Riket wid vintertiden tyckes ingå, har intet afseende på något annat, än widmagt hållandet af deras lif. Naturen widmagt håller alla slagen af Djur igenom en wis naturlig drift, som den wid många tillfällen, til deras bästa, hos dem inplantat; och denna driften är det, hwilken lärer Djuren, at på så mångfaldigt sätt besthdda sig för wäderlekens wäld. Hela deras hushållning förändrar sig wid winterens antomst såsom naturen, lefnadsättet, och den medfödda stickeligheten i hwarje slag, årfordrar; och hwart och et söker det besthdd, för at kunna uppehålla sig under denna hårda årstiden, i sådana hjälpemedel, som naturen för detsamna beredt och utsefde. Det är för mycket angenämt, lärorikt och upbyggeligt, at anställa betraktelser öfwer denna wisa förstigtigheten af den gunstiga naturen, at jag skulle twifla, at icke, igenom en gifwen antedning därtil, göra mina Läsare en behagelig tjänst. Naturen tyckes til människan hafwa satt et besonnenligt förtroende, i det hon på wisst sätt öfwerlämnat henne sielf omsorgen för sitt widmagt hållande. Detta förtroendet grundar sig på den stora skänken, at hon begåfwat oss med förnuft, och utan detta företrädet, skulle wi på wisst sätt mycket omedelbarare stå under hennes upfatt, och så, som djuren, igenom skarpa och skedniga känslor tvingas til alla de pligter, hwilka de äro förblice wärl widmagt hållande. Djurens låga stickelighet, som aldrig upkliger till höghden af allmänna begrepp och djupsinliga slutatser, har en närmare anwising nödig, om den skal arbeta på deras widmagthållande.

Det war för tusende åtfylliga affigter skul

omgångeligen nödwändig, at årstiderna på jordklotet omwärlade. Djurens kroppar måste så inrättas, at de kunde bebo jorden. Wäderlekens werkan på desamma är högst åtfyllig; och om de således skulle kunna uthärda, måste dem meddelas en wis grad af hårdighet, hwarigenom de sattes i tilstånd, at kunna uthärda de dageliga små wäderlekens afwärlingar af den måtteliga gradne, som bäst stickade sig för deras kroppars natur. Efter denna förfatning äro alla djuriska kroppar inrättade, och, huru war det äfwen anmorlunda mdjeligt? Om alla Jord-klotets kreatur besunno sig under wärl Himmelsfired, skulle de, hwilka allenast kunde uthärda de hetaste, eller det kallaste Länder, alla efter hand omkomma, och sådana Djur skulle allenast blifwa öfrige, hwilka nu uppehålla sig hos oss. Om således Djuren i alla Länder af Jord-klotet, uttan affigt på denna åtfylligheten af deras natur, blefwo blandade om hwarannan, så blef ändock innom kort tid, under hwart Himmels-fired, allenast de öfrige, hwaras natur med det Himmelsfiredet wore öfwerenskommande, och de som nu werkeligen uppehålla sig där. Äfwen så lefwer hwart slag af Djuren, naturligen, nödwändig wis allenast i sådana Länder, därest det finner sin föda och alt det som fordras til det widmagt hållande. Wi weta af andra grunder, at Den högha Wisheten, som sedt alt detta förut, gjordt denna naturliga, nödwändig indelning af djur-slagen på de åtfylliga ställen af Jord-klotet, efter sin fria wisheits godtfinnande; och äfwen denna wisheten uppenbarar sig ännu tydeligare i de öfrige anstalterna.

Den djuriska naturens wanliga grad af hårdighet war intet tillräckelig at besthdda den för den höghsta graden af köld eller hetta, som är lifgen, i de måst behodde Estimater, i mycket måttelig stilmad omwärlar. Det war alltså för denna omständigheten nya hjälpemedel nödige till Djurens conservation, och om wi nu blott wille betragga kölden, så wore bland Djuren i wärla Länder ganska få, hwilka kunde uthärda en så högh grad af köld, som hos oss plågar wara om win-